

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à 2— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklicni beseda 2— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240— Din, za izvoz 420— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Nevarnost krize je zaenkrat odstranjena

Začasno premirje med davidovičevci. — Konferenca demokratičnih ministrov z g. Vukičevićem. — Vlada bo izpolnila demokratske zahteve.

— Beograd, 22. julija. Včerajšnja seja izvršnega odbora demokratske stranke ni prinesla pričakovanega razčiščenja, kakor se je splošno pričakovalo, marveč se je končala s kompromisom med Ljubo Davidovičem in dr. Marinkovićem. Dasi je ta kompromis očividno le začasen, so vendar za enkrat odstranjena nasprotja, ki jih je izzval nedeljski govor g. Davidoviča. Prevladalo je mnenje, ki ga je predvsem zastopal dr. Marinković, da nikakor ne kaže pred volitvami preiti v opozicijo, ker bi lahko to stranki zelo škodovalo.

Dočim je bil Ljubo Davidovič še na dopoldanski seja zelo bojevit in je izredno ostro napadel navzočega zunanjega ministra dr. Marinkoviča, izgleda, da se je med opoldanskim odmorom udal želji in nasvetom svojih prijateljev in pristal na nekako premirje. Popoldanska seja je potekala zato popolnoma mirno. Nadaljevala se je debata o razmerju med vlado in stranko. Dr. Marinković je ob tej priliki izjavil, da je pripravljen izvajati konsekvence, če glavni odbor stranke ne odobri njegovega dela v vladi. Naglasil pa je, da bi bilo treba še nekaj časa počakati, da Vukičević izpolni dane obljube. Ta pomirjevalna izjava je imela posledico, da je Ljubo Davidovič opustil svojo namero, da bi v Skupščini javno odgovoril ministrskemu predsedniku.

Po seji so bili udeleženci precej rezervirani in so odklanjali vsako podrobnejšo izjavo. Davidovičevci naglašajo, da hočejo s svojo akcijo počakati še nekaj dni, da se pokaže, ali bo g. Vukičević svoje obljube res tudi izpolnil in da li bo prenehalo vladno nasilje nad volilci. Za slučaj, da se to ne zgodi, napovedujejo davidovičevci najostrejšo borbo proti vladi, ne glede na to, kake posledice bi imela za demokratsko stranko.

Po seji izvršnega odbora je dr. Marinković takoj odšel v vladno predsedstvo, kjer je ministrskemu predsedniku Vukičeviću poročal o rezultatih seje. Demokratski ministri so imeli nato daljšo konferenco, na kateri so se posvetovali o položaju. V njihovih vrstah vlada nad potekom včerajšnje seje vidno zadovoljstvo.

— Beograd, 22. julija. Danes dopoldne se je vršila v ministrskem predsedstvu konferenca demokratičnih ministrov z ministrskim predsednikom Vukičevićem. Konferenca je trajala od 10. do 13. Pri odhodu je izjavil dr. Marinković vašemu dopisniku, da je konferenca razpravljala o vseh vprašanjih, ki so bila sročena na včerajšnji seji izvršnega odbora demokratske stranke ter da je bil dosežen popoln sporazum. Vlada bo izpolnila vse demokratske zahteve, zlasti kar se tiče sprememb velikih županov in srezkih poglavarjev. Ministrski predsednik Vukičević pa je pri odhodu iz predsedstva na tozadevno vprašanje novinarjem izjavil, da sploh ne more biti kakega govora o sporazumu, ker ni bilo nobenih sporov, glede katerih bi se morali sporazumovati. Demokratski ministri so bili po tej konferenci zelo dobro razpoloženi.

— Beograd, 22. julija. Na včerajšnji konferenci šefov parlamentarnih skupin, na kateri je bila določena delegacija naše parlamenta na pogrebu rumunskega kralja, je prišlo do zanimivega in značilnega incidenta. Ko je bila debata o sestavi delegacije, je Svetozar Pribičević kritiziral pomanjkljivo sestavo vladne delegacije, zlasti pa dejstvo, da se pogrebu ne udeležita osebnost niti ministrski predsednik niti zunanji minister. Zato je naglasil potrebo, da tvorijo skupščinsko delegacijo najuglednejši člani skupščine s predsednikom na čelu. Temu predlogu Svetozarja Pribičevića so se pridružili tudi zemljoradniki, radičevci in radikali. Proti pričakovanju pa je nastopil dr. Korošec kot zagovornik vlade proti temu predlogu, češ, da bi to značilo demonstracijo proti vladi. Končno je bil sprejet sklep, da odpotujejo v Bukarešto Marko Trifković in 4 narodni poslanci.

Nato je zemljoradnik Joca Jovanović omenil vladni teror in zahteval od predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića, da kot predsednik državnega volilnega odbora in predsednik parlamenta protestira pri vladi proti takemu postopanju. Govornik je naglasil, da je Srbija že enkrat nastopila proti takemu nasilju in da se to lahko zgodi tudi sedaj. Svetozar Pribičević se je pridružil temu naziranju in poudarjal, da bodo zastopniki opozicije ustanovili in organizirali poseben odbor za borbo proti vladnemu nasilju. Če vlada na opomine predsednika Narodne skupščine ne bo reagirala in upostavila v državi reda in zakonitosti, bo tako postopanje izzvalo narod k revoluciji. Tej izjavi Svetozarja Pribičevića so se pridružili tudi radikali, radičevci in tudi demokrat Jojić je pritrdil, da se po vsej državi občuti nasilje vlade. Splošno pozornost je vzbudilo dejstvo, da je edino dr. Korošec, ki je znan v Beogradu kot eden najhujših gromovnikov proti nasilju (če ga ne vrši sam), prevrnil molčal. Končno je še govoril predsednik Narodne skupščine Marko Trifković, ki je med drugim izjavil, da vlada na lastno pest izpreminja sklepe državnega odbora za volitve. V zadnjem času se je ponovno dogajalo, da so se objave v »Službenih novinah« o imenovanju predsednikov volilne popolnoma razlikovale od sklepov državnega odbora ter da so bili objavljeni v »Službenih novinah« povsem drugi ljudje, kakor pa jih je določil državni odbor. Zato je izjavil, da ne more odpotovati v Bukarešto, ker mora nadzirati objave »Službenih novin«. Namesto njega bo vodil delegacijo musliman dr. Behmen.

Dr. Korošec kot zagovornik vlade

Značilni incidenti na včerajšnji seji šefov parlamentarnih skupin. — Dr. Korošec ne vidi volilnega nasilja. — Konflikti med državnim volilnim odborom in vlado.

— Beograd, 22. julija. Na včerajšnji konferenci šefov parlamentarnih skupin, na kateri je bila določena delegacija naše parlamenta na pogrebu rumunskega kralja, je prišlo do zanimivega in značilnega incidenta. Ko je bila debata o sestavi delegacije, je Svetozar Pribičević kritiziral pomanjkljivo sestavo vladne delegacije, zlasti pa dejstvo, da se pogrebu ne udeležita osebnost niti ministrski predsednik niti zunanji minister. Zato je naglasil potrebo, da tvorijo skupščinsko delegacijo najuglednejši člani skupščine s predsednikom na čelu. Temu predlogu Svetozarja Pribičevića so se pridružili tudi zemljoradniki, radičevci in radikali. Proti pričakovanju pa je nastopil dr. Korošec kot zagovornik vlade proti temu predlogu, češ, da bi to značilo demonstracijo proti vladi. Končno je bil sprejet sklep, da odpotujejo v Bukarešto Marko Trifković in 4 narodni poslanci.

Nato je zemljoradnik Joca Jovanović omenil vladni teror in zahteval od predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića, da kot predsednik državnega volilnega odbora in predsednik parlamenta protestira pri vladi proti takemu postopanju. Govornik je naglasil, da je Srbija že enkrat nastopila proti takemu nasilju in da se to lahko zgodi tudi sedaj. Svetozar Pribičević se je pridružil temu naziranju in poudarjal, da bodo zastopniki opozicije ustanovili in organizirali poseben odbor za borbo proti vladnemu nasilju. Če vlada na opomine predsednika Narodne skupščine ne bo reagirala in upostavila v državi reda in zakonitosti, bo tako postopanje izzvalo narod k revoluciji. Tej izjavi Svetozarja Pribičevića so se pridružili tudi radikali, radičevci in tudi demokrat Jojić je pritrdil, da se po vsej državi občuti nasilje vlade. Splošno pozornost je vzbudilo dejstvo, da je edino dr. Korošec, ki je znan v Beogradu kot eden najhujših gromovnikov proti nasilju (če ga ne vrši sam), prevrnil molčal. Končno je še govoril predsednik Narodne skupščine Marko Trifković, ki je med drugim izjavil, da vlada na lastno pest izpreminja sklepe državnega odbora za volitve. V zadnjem času se je ponovno dogajalo, da so se objave v »Službenih novinah« o imenovanju predsednikov volilne popolnoma razlikovale od sklepov državnega odbora ter da so bili objavljeni v »Službenih novinah« povsem drugi ljudje, kakor pa jih je določil državni odbor. Zato je izjavil, da ne more odpotovati v Bukarešto, ker mora nadzirati objave »Službenih novin«. Namesto njega bo vodil delegacijo musliman dr. Behmen.

Ofenziva avstrijske vlade proti socialistom

Konfiskacije socijalističnih in komunističnih listov. — Hišne preiskave. — Aretacije izgreznikov. — Hude obtožbe socijalistične občinske uprave. — Preiskava pri članih dunajske občinske straže

Dunaj, 22. julija. Policija je zaplenila danes vse socijalistične in komunistične liste radi članov in poročil o včerajšnjem pogrebu žrtve znanih dunajskih nemirov. Tajnik komunistične stranke Kopenlik je bil radi svojega govora na pokopališču aretiran. V tajništvo komunistične stranke in pri raznih komunističnih voditeljih je izvršila policija hišne preiskave, pri katerih je glasom službenega komunističnega glasu mnogo obtežljivega materiala. Trgovski pomočnik Jakob Münz, ki je prvi udril v justično palačo in pričel metati spise skozi okno, je bil danes aretiran in izročen sodišču. Današnja »Reichspost« poroča, da so pri napadu na justično palačo aktivno sodelovali tudi uslužbenci mestne elektrarne, ki so na občinskih vozovih dovažali razno orodje iz občinskega skladišča, s katerim so nato demonstranti demolirali palačo. Policija je danes per-lustrirala 70 članov novoustanovljene občinske straže in ugotovila, da je 40 iz-

med njih aktivno sodelovalo pri krvavih izgredivih.

— Dunaj, 21. julija. Ker je socijalistični stavkovni odbor prekinil generalno stavko in je podala socijalistična parlamentarna frakcija primerne garancije za miren potek parlamentarnega zasedanja, je vlada v sporazumu s predsednikom državnega zbora sklicala prihodnje 25. avgusta zasedanje parlamenta za ponedeljek 25. t. m. ob 15. popoldne. Ob enem je vojaška posadka izpraznila parlamentarno poslopje in prevzela običajno stražo zopet policija. Škoda, ki so jo povzročili dunajski izgredivi, se ceni skupno na 30 milijonov šilingov (četrt milijarde Din), in sicer 7 milijonov izgube na plačah delavcev, 9 milijonov škoda na justični palači, 9 milijonov izgube železniške uprave vsled stavke, 1 milijon škoda pri pošti, telefonski in brzojavni pravici in okrog 5 milijonov škoda pri privatnih podjetjih.

Oporoka kralja Ferdinanda

Važne spremembe v pristavi. — Vse nep. ničnine pripadejo novemu kralju Mihaelu, drugi dobe odpravnino v denarju in vrednostnih papirjih. — Pogreb dgoten na nedeljo.

— Bukarešta, 22. julija. Včeraj je bila odprta v nadškofjski palači v navzočnosti kraljeve rodbine, ministrskega predsednika in ministra pravde oporoka umrlega kralja Ferdinanda. Prvi del oporoke, ki jo je napisal lastnoročno, je bil napravljen 2. julija 1925. neposredno pred prvo težko operacijo, drugi del pa 11. julija 1926. po abdikaciji princa Karla. Oporoka govori uvodoma v toplih besedah o rumunskem narodu. Kralj se zahvaljuje vsem svetovalcem, zlasti svoji soprogi, in poziva svoje otroke, naj bodo složni, rumunski narod pa naj izkazuje njegovemu nasledniku enako ljubezen kakor njemu. Nato slede volje. Kraljici Mariji zapušta palačo Cotroceni v last, palačo v Sinaji pa v do smrtno porabo. Princ Karlu je v prvem delu oporoke zapustil večje posestvo v Sinaji, dvorec Peles in še nekatere druge hiše, princu Nikolaju pa posestvo v Prosceni in več hiš v Bukarešti. Kraljica Elizabeta dobi posestvo Ferleny, jugoslovenska kraljica Marija pa delež v vrednostnih papirjih in denarju. Vse imetje v denarju, delnicah in obligacijah se razdeli med otroke v enakih delih. 50 milijonov lejev je zapustil kralj v razne dobrodelne namene. Drugi del oporoke vsebuje nekatere izpovedbe. Dodelitev posestev v prvem delu oporoke je razveljavljena in pripade vse to imetje novemu rumunskemu prestolonasledniku, sedanjemu kralju. Princ Karol in Nikolaj dobita mesto posestev odškodnino v denarju.

— Bukarešta, 22. julija. Pogreb kralja Ferdinanda, ki je bil prvotno določen za v soboto jutraj, je preložen na nedeljo, da se na ta način omogoči kar največja udeležba prebivalstva pri pogrebnih svečanostih.

Seja ljubljanske oblasne skupščine

Današnja zadnja seja pred počitnicami je potekala mirno. — Uvedba novih cestnih davkov je odložena za čas po volitvah. — Skupne seje ljubljanske in mariborske oblasne skupščine ne bo.

Ljubljana, 22. julija. Ljubljanska oblasna skupščina je danes dopoldne nadaljevala svoje razprave in jih končala. Danes je potekala debata v mirnem tonu in hitrejšem tempu, le tuptam, zlasti povodom razprave o cestnem zakonu je prišlo do razburilivejših momentov. Klerikalce je dražil članek v današnjem »Jutru« pod naslovom »Našim kmetom se pripravljajo novo breme« in so inscenirali zato pravo volilno debato, ki je prešla celo na kulturno, socijalno in versko polje. Skupščina je v glavnem sprejela predlog odseka za javna dela, da se uredba o izpremembi člena 22 cestnega zakona odloži na jesensko zasedanje. Zanimivo je, da je to uredba izdelal po dolgotrajnih posvetovanjih z načelniki cestnih odborov ter z odsekom za javna dela oblasni odbor, ki je tako doživel s svojim umikom lepo blamažo.

Interpelacije in predlogi

Predsednik dr. Marko Natlačen je današnje plenarno sejo otvoril ob 8.30 dopoldne. V predsedstvenem poročilu je najprej omenil, da je prejel predsedstvo dve vprašanji in sicer eno na velikega župana v zadevi gospodarstva gerentov dr. Puca. Likozarja in Josipa Turka na ljubljanskem magistratu in drugo v isti zadevi na oblasni odbor. Vprašanje je podpisalo pet članov kluba SLS, med drugimi g. Anton Rolina, prof. Mazovec in Evgen Jarc. V vprašanju pravijo, da se je po Ljubljani govorilo, da je bil v dobi gerentov sveta prekoracen proračun pri mestnih gradbah za milijonske svote. Od velikega župana zahtevajo vprašati, da po vladnem komisarju pojasni, koliko je resnice na teh govorih in kdo nosi odgovornost za morebitno mestni občini povzročeno škodo. (Posl. dr. Dinko Puc: »Nič ne trpeti nobene škode, dokler sem bil jaz na magistratu!« Če je kdo prekoratil proračun, ste ga sedaj vi!) Od oblasnega odbora zahtevajo interpelativni odgovor, kaj namerava ukreniti, da se ta »razburljiva zadeva« čimprej pojasni ljubljanskim volilcem. (Med. klic: »Bližajo se volitve!«)

Dalje je bilo danes skupščini predloženo 18 novih predlogov lokalnega značaja od raznih poslancev. Posl. dr. Albert Kramer in tov. so vložili predlog radi odpisa zemljiškega davka povodom raznih elementarnih neugod. Predlog je bil odkazan odseku za kmetijstvo, posl. Valentin Poljanšek in tov. pa predlog glede vpeljave uradnih dnevo za meroiskusi urad na Raketu. Ta predlog je bil odkazan odseku za javna dela. Predlog posl. Ignacija Sitarja glede podaljšanja veljavnosti stanovanjskega zakona je bil odkazan odseku za socijalne, zdravstvene in humanitarne zadeve. Poslanec Ivan Urek in tovariši so končno interpelirali predsednika, kako se je izvedla revizija vin, ki je bila svoječasno od velikega župana najavljena, in kaj je s kontrolno vin in imenovanjem kletarskih nadzorov. Na to interpelacijo bi moral podati pojasnila posl. Miklavc (SLS). Odgovor pa je odpadel.

Posl. dr. Kramer je nato vprašal: »Kaj je s skupno sejo v Celju?«

Predsednik: Podam svoje poročilo o tem pozneje.

Poročila odseka za javna dela

Skupščina je nato prešla k razpravi o poročilu odseka za javna dela. Poročevalec poslanec Novak je poudarjal, da je voda najbolj zdrava, najboljša in najcenejša pijača, naglašal je dalje, da moramo

vse našim javnim zgradbam dati značaj naše slovenske umetnosti in pravi tip naše slovenske duše. Predlagal je končno, da skupščina sprejme predloge odseka, ki se nanašajo na 38 raznih zadev, spadajočih v okvir javnih del. Večina je predloge sprejela.

Posl. dr. Kramer je v debati poudarjal, da se vrši v skupščini, odnosno v posamičnih odsekih pravo prekladanje aktov. Čez 200 predlogov je bilo vloženo v zadevah javnih del, a odsek jih rešuje na ta način, da jih izroča zopet oblasnemu odboru. To ni stvarno reševanje in je samo tratenje dragocenega časa. Predsednik kliče poslanca Kramerja radi žaljenja skupščine — k redu!

Posl. Evgen Jarc je govoril v stvarnem oziru k svojemu predlogu glede avtomobilizacije javnega prometa. Opozarja na važnost avtoprometa za Ljubljano. (Dr. Kramer: »V Ljubljani kupujejo raje stare tramvaje!«) Posl. Jarc: »Se popolnoma strinjam, g. doktor!«

— Bukarešta, 22. julija. Včeraj je bila odprta v nadškofjski palači v navzočnosti kraljeve rodbine, ministrskega predsednika in ministra pravde oporoka umrlega kralja Ferdinanda. Prvi del oporoke, ki jo je napisal lastnoročno, je bil napravljen 2. julija 1925. neposredno pred prvo težko operacijo, drugi del pa 11. julija 1926. po abdikaciji princa Karla. Oporoka govori uvodoma v toplih besedah o rumunskem narodu. Kralj se zahvaljuje vsem svetovalcem, zlasti svoji soprogi, in poziva svoje otroke, naj bodo složni, rumunski narod pa naj izkazuje njegovemu nasledniku enako ljubezen kakor njemu. Nato slede volje. Kraljici Mariji zapušta palačo Cotroceni v last, palačo v Sinaji pa v do smrtno porabo. Princ Karlu je v prvem delu oporoke zapustil večje posestvo v Sinaji, dvorec Peles in še nekatere druge hiše, princu Nikolaju pa posestvo v Prosceni in več hiš v Bukarešti. Kraljica Elizabeta dobi posestvo Ferleny, jugoslovenska kraljica Marija pa delež v vrednostnih papirjih in denarju. Vse imetje v denarju, delnicah in obligacijah se razdeli med otroke v enakih delih. 50 milijonov lejev je zapustil kralj v razne dobrodelne namene. Drugi del oporoke vsebuje nekatere izpovedbe. Dodelitev posestev v prvem delu oporoke je razveljavljena in pripade vse to imetje novemu rumunskemu prestolonasledniku, sedanjemu kralju. Princ Karol in Nikolaj dobita mesto posestev odškodnino v denarju.

Posl. dr. Kramer je v debati poudarjal, da se vrši v skupščini, odnosno v posamičnih odsekih pravo prekladanje aktov. Čez 200 predlogov je bilo vloženo v zadevah javnih del, a odsek jih rešuje na ta način, da jih izroča zopet oblasnemu odboru. To ni stvarno reševanje in je samo tratenje dragocenega časa. Predsednik kliče poslanca Kramerja radi žaljenja skupščine — k redu!

Odgodena uvedba novega cestnega davka

Skupščina je nato razpravljala o predlogu odseka za jav. dela, da se razprava o uredbi, sestavljeni od oblasnega odbora, o izpremembi člena 22. cestnega zakona glede cestnih prispevkov odloži na jesensko zasedanje, češ naj se to vprašanje reši enotno z mariborsko oblastjo. Razvila se je zanimiva debata, ki je postala proti koncu skoro komična.

Posl. inž. Zupančič je opozarjal na važne posledice, ki bi jih gorenja uredba povzročila v našem gospodarskem življenju. Udarila bi kmeti in pomenila bi pred vsem zmanjšanje vrednosti vseh naših produktov.

Posl. Josip Tratnik je imel razburjen volilni govor o »Jutru« ter o socijalnih, kulturnih in verskih nedostatkih SDS. (Med. klic in smeh: »Ali smo na volilnem shodu?«)

Posl. dr. Dinko Puc je opozarjal na kvarne posledice uredbe za naše gospodarstvo ter odločno zavrnil žaljive napade predgovornika na SDS. Konstatira, da kaže predsedstvo dvojno mero, drugačno proti opoziciji, drugačno proti večini, ki lahko kvasi vse neumnosti. »Stalno dokazujete, da je naša stranka na smrtni postelji, pri tem pa se borite proti nam z vsemi sredstvi. Fakt pa je, da naša stranka raste in napreduje, Vaši glasovi pa stalno padajo.«

Posl. dr. Adelešič je v imenu oblasnega odbora branil uredbo, posl. Fran Zebal je podal kratka pojasnila o toku razprave v odseku za javna dela, nakar je posl. Jože Erjavec v daljšem govoru branil uredbo. (Dr. Kramer: »Zakaj jo pa potem odlašate?«) Po raznih pojasnilih je skupščina sprejela odsekove predlog za preložitve razprave na jesensko zasedanje.

Skupščina je nato po kratkih pojasnilih poročevalca posl. Evgena Jarca sprejela z večino glasov predlog, da se oblasni odbor pooblašča za imenovanje upravnega in nadzorstvenega odbora Kranjske hranilnice, a soglasno predlog glede povišanja jamstva oblasnega odbora za posojilo 1 milijona Din v svrhu obnovitve električne centrale v Zireh, s pogojem, da asanačni načrt odobro odjemalci toka.

Vprašanje realke

Poročevalec posl. Evgen Jarc je nato prečital predlog dr. Puca in tovarišev glede

nastanitve ljubljanske državne realke. Predlog zahteva, da oblasni odbor in kraljevska vlada storita vse, odnosno se poslužita vseh postavnih sredstev, da ostane dosedanje realno poslopje ohranjeno namenu, za katerega je bilo zgrajeno. Fin. odsek priporoča, naj se predlog izroči oblasnemu odboru v ravnanje.

Posl. dr. Albert Kramer se je pridružil predlogu s pripombo, da je na včerajšnji seji finančnega odseka prejel pojasnila, ki omogočajo, da tudi Napredni klub glasuje za ta način rešitve. Predlog je bil nato soglasno sprejet.

Kaj pa Zelič na Slovenija?

Predsednik se je pred zaključkom seje zahvalil vsem poslancem za izvršeno delo ter nato podal pojasnila glede skupnega sodelovanja mariborske in ljubljanske skupščine. V zadnjem času je že bilo več skupnih konferenc obeh oblasnih odborov, na katerih se je zlasti razpravljalo stanovanjsko vprašanje. Doslej še ni bilo v tem oziru stavljenih konkretnih predlogov, potrebna pa je širša anketa, ki se skljuje v drugi polovici meseca avgusta v Celju.

Dalje je predsednik omenil, da se je na skupni seji 3. t. m. razmotiralo vprašanje skupnega sestanka obeh slovenskih oblasnih skupščin. V tem oziru smo imeli pred vsem pred oči dejstvo, da je treba skupno rešiti vprašanje prizivne dohodarstvene komisije in nadalje vprašanje deželne pridobitniške komisije. K temu se pridružuje še stanovanjsko vprašanje. Omenja poročilo listov, da je mariborska skupščina že sprejela predlog za skupni sestanek v Celju. (Ploskanje pri desnici: »Živela Slovenija!« Dr. Kramer: »A kje je Vaš predlog? Od Vašega živio Slovenija nima nič, pokažite dejanje! Ali Vam g. Vukičević ne dovoli?«)

Ob 10.45 je bila nato seja zaključena in zasedanje odloženo na teden.

LAŠKO PROGLAŠENO ZA MESTO

— Beograd, 22. julija. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se priznavajo trgu Laško pri Celju pravice mesta.

BALDWIN SE UMAKNE IZ POLITIČNEGA ŽIVLJENJA

— London, 22. julija. Liberalni listi poročajo, da se namerava ministrski predsednik Baldwin radi svojega slabega zdravja umakniti iz političnega življenja. Začasno ga bo zastopal zunanji minister Chamberlain, ki se splošno imenuje kot njegov naslednik.

Spremembe v politični službi.

— Beograd, 22. julija. Sreški poglavar vladni svetnik Matija Kaki je premeščen iz Črnomlja v Novo mesto, za srezkega poglavarja v Črnomlju pa je imenovan Lovro Sancin. Sreškemu glavarstvu v Kamniku je dodeljen vladni komisar Kroš iz Novega mesta.

Zdravnik dr. Avramović se je vrnil iz depusta in zopet ordinira.

Borzna poročila LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (v oklepajih zaključki): Amsterdam 2279—2281, Berlin 13.51—13.54 (13.52), Budimpešta 9.90—9.93, Curih 10.935—10.965 (10.95), Dunaj 7.995—8.025 (8.01), London 275.80—276.60 (276.2), New York kabe 56.93 blago, New York ček 56.7—56.9 (56.8), Pariz 222.25—224.25 (223.25), Praga 168.2—169 (168.6), Milan 308.5—310.5 (309.5).

Effekti: Investicijsko posojilo 84 denar, Vojna škoda 343 denar, Celjska posojilnica 197—199. Ljubljanska kreditna 147 denar, Kreditni zavod 160 denar. Stavbna družba 55 denar, Sešir 104 denar.

Lesnina: Tendence neizpremenjena, Zaključeno 5 vagonov in sicer: 4 vagoni testonov franko Sušak po 500, 1 vagon tramov po 260. Povpraševanje je bilo za testone.

Deželni pridelki: Tendence čvrststva. Zaključkov ni bilo.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 275.80—276.60, New York 56.70—56.90, Milan 308—310, Curih 1093.5—1096.5, Berlin 1351—1354, Dunaj 799—802, Praga 168.2—169.

Effekti: 7% invest. pos. 1921 84.50—85, 2½% Vojna škoda 343.50, Agrarna 50.50, Hipotekarna banka 56, Ljubljanska kreditna 149—153, Prastredona 850—855, Sečera-na Osijek 470—485, Trboveljska 450—470, Vevče 132.50.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.1375, London 25.2075, Milan 28.26, New York 519.25, Pariz 20.33, Praga 15.385.

Trst: Beograd 32.30, London 89.25, Curih 338.95.

Redukcija šolstva v Sloveniji

»Učiteljski tovariš« potrjuje navedbe našega lista. — Protizakonitost vladnega odloka o redukciji. — Kdo je krivec? — Demagoštvo klerikalnih in sorodnih listov

Z redukcijo osnovnega šolstva v Sloveniji, ki je bila odredjena z odlokom prosvetnega ministrstva O. N. br. 38.489 z dne 10. junija 1927, se bavi v posebnem članku tudi zadnji »Učiteljski tovariš«, ki ugotavlja, da je bila izvedena redukcija z motivacijo, da v ukinjenih razredih ni bilo dovolj (30) otrok, ponekod pa, da so se razredi ukinili, ker ni prostora, in drugod, ker se šolski prostori uporabljajo za druge svrhe in se s tem odtegujejo šolski uporabi.

»Učiteljski tovariš« v glavnem potrjuje vse naše uveljbe. Pravi, da se obstoječe vprednede z 10 ali 15 učenci ne da zagovarjati, — česar tudi nismo zagovarjali, — vsa drugačnja pa je stvar, kjer razred ne šteje morda polnih 30 učencev, pa so te renske, gospodarske in druge prilike take, da obstoječi razreda utemeljujejo. Mi smo v tem oziru navedli primer barjanske šole, nad čemer se je spodtaknil »Slovenec«.

Nadalje ugotavlja »U. T.«, da so bile o omenjenem odloku ukinjene vzporednice in sistemizirani razredi in piše:

»To je stvar, o kateri moramo izpregovoriti. Vzorednico otvorimo tam, kjer se izkaže potreba in kolikor časa traja potreba. Ako te ni več, se brez nadaljnjega ukine vzporednica iz enostavnega razloga, ker ni potrebe. Učna oseba ker drugam. Zato tudi vzporednice ne morejo biti stalno zasedene, učne osebe na takih mestih morajo biti na to pripravljene. Ako pa obstoja kaka vzporednica tri leta z zadostnim številom učencev, tedaj je mogoče to vzporednico sistemizirati in jo spremeniti v stalen razred in s tem šolo razširiti v večrazrednico. To pa se more izvršiti le s pristankom lokalnih, šolo vzdržujočih faktorjev. Takega stalnega razreda in sistemiziranega mesta pa ni mogoče ukiniti, če k temu ne pristanejo šolovzdržujoči činitelji. Učna oseba, ki je dobila tako mesto z razpisom, je stalna na mestu in je nikdo ne more prestaviti brez predhodne disciplinske obsodbe, odnosno po lastnem pristanku.

V kolikor so bili z zadnjim odlokom ukinjeni taki stalni razredi in s tem organizacija kake šole reducirana, je po še veljavni zakonih protipostavna.

Šolovzdržujoči činitelji so kranjski šolski svet in zaradi tega je bilo popolnoma umestno, da smo opozorili na ovire, ki jih postavljajo ponekod razvoju šolstva klerikalni kranjski šolski svet.

Popolnoma se tudi strinjamo z »Učiteljskim tovarišem«, ki pravi: »Vsekakor je

bila izvedba redukcije po stanju učencev sredi leta preuranjena. Verjetno je, da bo v začetku leta na mnogih šolah več otrok in bo treba že ukinjene vzporednice ponovno odprati. Zato je z nameravano redukcijo počakati do vpisovanja, ki bi se bilo mogoče izvesti že koncem leta, pa se naj vsaj sedaj takoj izvrši, da se dožene točno število otrok in razredov. Učnim osebam pa, ki bodo brez mesta, pa preskrbeti pravčasno nova službena mesta, da ne bodo brez službe, šole pa brez učiteljev. Z delom pa je pričeti takoj, da bo do začetka šolskega leta vse v redu in na svojih mestih. Najno je končno potreba razširiti one šole, ki imajo v razredih po 70 in več učencev.

Kar se pa tiče trditve »U. T.«, da je izrazil del našega časopisa demagoško te redukcije brez stvarne argumentacije v strankarsko - politične svrhe, moramo ta očitek, kolikor se tiče našega lista, zavrniti. Mi smo navedli povsem stvarne argumente na podlagi izdanega odloka, ki jih ponavlja tudi sam »U. T.«. Ako bi ne sprožili stvari v javnosti, bi o njej sploh ne izvedela in stvar bi bržkone mirno zaspala. Jasno je, da je pri vsakem ukrepu, ki se tiče naših javnih razmer, treba iskati in ugotoviti tudi povzročitelja, ki je v tem slučaju sedanja vlada, podpirana od klerikalcev, in pa prizadeji kranjski šolski svet, ki niso protestirali proti odloku. Če smo to ugotovili, se ne more govoriti o demagoštvu na naši strani, ker smo imeli predvsem v vidu koristi našega šolstva in učiteljstva, ako pa je ta očitek usmerjen drugam, kar bi bilo iz ugotovitev »U. T.« glede redukcije šolstva, ki se v bistvu strinjajo z našimi ugotovitvami, mogoče sklepati, je popolnoma umesten, samo jasneje bi moral biti izražen.

Popolnoma se tudi strinjamo z »U. T.«, ki pravi: »Drugi del časopisa je iznesel stališče, ki mora v vsakem resnem učitelju vzbuditi le pomilovanje. Tako n. pr. se absolutno ne da zagovarjati danes domači pouk, kakor je reakcionarno stališče, da bi bogate občine morale imeti boljše šolstvo, revnejše pa bi se morale ravnati zaradi svojega uboštva odrekati ali biti celo brez njega. Vso resnost izgube članki o redukciji, ki danes označujejo za končni smoter osnovne šole, »če zna otrok le pisati in štati — drugo vse ven iz šole.«

Toliko, da smo si na jasnem.

Blažem Vrbancem, St. Lipičem in Albinom Popovičem, kako bodo vlomili v Horvatovo hišo. Albin Popović mu je dal vojaško puško, s katero je stal na straži, dočim so ostali skušali vlomiti v hišo. Ker jih je Horvat presenetil, so mogli ukrasti samo par hlebov kruha, naker je Balent ustrelil Horvata ter so vsi štirje pobegnili. Zločinca so aretirali in izročili sodišču.

V okolici Varaždina je divjala večeraj silna nevihta. Med nevihto se je bliskalo in treskalo, da so se ljudje kar križali. Nenadoma je udarila strela v gospodarsko poslopje grofa Belardigen v Saulovcu. Veliko poslopje, v katerem je bilo spravljeno mnogo krme in razni gospodarski stroji, je bilo v hipu v plamenih. Strela je vrh strehe napravila skoraj meter široko luknjo, skozi katero je hip pozneje udaril prvi ognjeni zubelj. Domačini so sicer skušali ogenj pogasiti, toda velika zaloga krme se je vnela tako naglo, da je bil vsak trud zaman.

Le z največjim naporom so se rešili nekaj gospodarskih strojev, predvsem mlatilnice ter izpustili iz hlevov živino. Med tem so prihiteli na pomoč požarne brambe iz vse okolice. Požar je bil tako silen, da se je videl na 18 km daleč. Domačini in okoličani so skupno z gasilci vso noč gasili, a šele naslednjega popoldne se je posrečilo ogenj popolnoma pogasiti. Obstoja je velika nevarnost, da se ogenj razširi tudi na ostala poslopja, kar bi lahko povzročilo katastrofo. Škoda je zelo velika in se cení na pol milijona Din, je pa deloma krita z zavarovalnino.

Pri nas spoštujemo sodišče kot najvišjo ustanovo, kjer se deli pravica in kaznuje krivica. Izgleda pa, da v nekaterih južnih pokrajinah nimajo takega mišljenja o sodiščih, sicer bi se ne mogli dogajati slučajji, kakor nedavno v Bjelini, kjer se je na razpravi razvil krvav pretep in so morali celo sodnike obvezati, par ljudi pa prespeljati v bolnico.

Tožila sta se dva ugledna meščana iz Bjeline. Radi malenkosti, kakor se ljudje sploh najraje tožijo, radi piškavega oreha. Prepri in prekanja niti pred sodiščem, kamor sta se zatekla oba nasprotnika, niso prenehali. Med razpravo je začel toženi trgovec Radoševič ostro napadati tožitelja, občinskega komisarja Djukanoviča. Ta je bil precej časa miren in je prosil sodišče ne izreče sodbe. To pa je menda Radoševič še bolj razkačilo tako, da se je svojega nasprotnika dejansko lotil. Ta pa ne bodi len tudi ni več prizanašal in tako sta si bila kmalu v lasih. Vmešale so se tudi priče, ki so potegnile vsaka na svojo stran in tako se je sodna dvorana v hipu spremenila v pravo gostilniško sobo, kjer se pretepa po vseh pravilih in metodah. Pokale so klopi, lomili stoli, frčale knjige in spisi. Orožniki so si zamenjali puške, da bi ločili nasprotnike in kmalu so s sodniki vred udrihali na levo in desno, da so se mogli obraniti pred napadalci. Konec: eden težko ranjen; zlomili so mu spodnjo čeljust, desno roko in dva zoba; dva lažje ranjena s krvavi mi glavami, vsi ostali pa so odnesli kak prasko ali buno. Enemu sodniku so razbili očala, enemu pa raztrgali obleko. Razprava je bila seveda odgojena, v akcijo pa je stopilo državno pravnišтво, ki namerava nestrne pretepe počuti, da sodišče ni kraj za fizična razračunavanja, marveč da se tam reže pravica po zaslugi in poštenju.

Nesreča nikoli ne počiva

V ljubljansko bolnico so včeraj pripeljali več težko poškodovanih oseb, večinoma žrtve lastne ne previdnosti. Dovoljno so z vlakom pripeljali iz Litije težko poškodovanega 23letnega žagarskega pomočnika Ivana Zupančiča, uslužbenega pri posestniku Kunstlju. Zupančič je žagal drva na cirkularni, pri delu pa mu je odletela masivna deska s tako silo v trebuh, da se je onesvestil. Njegov ostanek je resno.

Cudna nesreča se je primerila v Peči pri Kamniku. Desetletni Ciril Jezeršek, sin posestnika, je hodil za materjo, ki je kosila travo. Nesreča je hotela, da je mati, ki si na ni videla, močno zamahnila s koso in ga

vsekala v desno nogo. Deček, ki je bil pripeljan v bolnico, je težko poškodovan.

Posestnikov sin Maks Škofic iz Pristave je doma tresel sadje. Padel je z drevesa in si zlomil desno roko v zapestju. Moral je v bolnico.

Oven Franc, 15letni sin posestnika iz Velike Hlove gore je peljal voz, naložen s težkimi hlodi. Radi prevelike teže se je strlo eno kolo in fant je padel pod voz. Pri padcu si je zlomil desno nogo.

Smrtna nesreča v gorah

Kako je ljubil pokojni dr. Kwebner naše planine

Včeraj dopoldne sta naša člana turistovskega kluba »Skala« St. Sporn in An. Banovec pod Stolpom na Prisanku smrtno ponesrečenega, odličnega nemškega turista, državnega pravdnika Friderika Kwebnera. Ponesrečen je bil doma iz Halberstadta v provinci Sachsen na Pruskem. Bil je velik prijatelj znanega dr. Kugyja in je aranžiral tudi njegova predavanja o naših planinah po Nemčiji. V svoji domovini se je seznanil tudi s sestro ge. Helene dr. Bretljeve vdovo go. Hannikovo, koje mož je bil njegov prijatelj; Kugyjevo predavanje in pa povabilo ge. dr. Bretljeve so ga navdušila za naše gorske velikane in njih krasote. Na povabilo ge. dr. Bretljeve je med drugim odgovoril:

»Je dolgo me zapeljuje misel, da bi si ogledal gore vaše domovine, Karavanke, Kamniške in Juljske alpe s Triglavom. Sedaj sem se odločil in 9. tm. odpotujem. V nedeljo 10. tm. bom v Ljubljani. Nekaj dni po dohodu bi odšel v gore čez Kamnik-Urč. Veselim se že na izlet v kraljestvo Triglava. Poleg Triglava me vabijo še Mangart, Jalovec itd. Mogoče obiščem tudi dr. Kugyja, ki je na odhodu v Wolfsbachu pri Trbižu. Če nanese prilika, posetim tudi Adrio tja do Raguze. Upam, da bom videl in doživel v vaši domovini premnogo lepega in se bom potrudil, da širim z besedo in peresom in v krogu ožjih prijateljev in po vsej Nemčiji lepoto vaših gor in se tako oddolžim vašemu povabilu.

V sredo, 13. tm. je odšel sam na Triglav in na Razor. Ga. dr. Bretljeva je prejela od njega v torek, 19. t. m., torej že po nesreči, razglednico s pozdravi s Triglava. Med drugim piše F. Kwebner:

Po Bambergovu poti sem srečno dospel na vrh Triglava. Ne morem se načuditi nepopisni krasoti vaših gorskih velikani. Ker je to letos moja prva večja tura, je bila zelo naporna.

Na vrhu Prisanka se je nemški gost-turist najbrže radi močno zrahljanih klinov in neopreznosti ponesrečil in strmoglavil s specijalko v roki v prepad. Ker je bilo nemogoče, da bi Sporn in Banovec spravila sama ponesrečenca v dolino, ga bo rešila ekspedicijska pod vodstvom prof. Ravnika prenesla v Kranjsko goro. O nesreči je bilo obveščeno SPD, državno pravnišтво v Halberstadtu in nemški konzulat v Zagrebu. Pogreb se bo vršil po določilih rodbine.

Državni pravnik F. Kwebner je bil star 49 let in odlični nemški turist ter prijatelj našega naroda. V nekem pismu na go. dr. Bretljevo omenja, da so Nemci z nami nepravilno ravnali in nam delali krivico zato, ker nas niso poznali in niso vedeli, da smo priden, inteligentni in dober narod. Slovenci smo izgubili z njim odličnega, izobraženega in odkritga prijatelja.

Gozdovski tabor pod Begunjščico

Slovenski gozdovniki so si letos postavili svoj tabor v lepi in prijetni dolinici pod Begunjščico, od koder imajo krasen razgled na Wilfanovo kočjo in Begunjščico in na Stol s Prešernovo kočjo. Pot v tabor ršice vodi od postaje Lesce ali Radovljica do Begunji. Odtod mimo cerkve in kaznilnice do gradu Kamen. Više gradu je na desni strani poti znamenje. Od znamenja se odcepi steza na desni strani poti in pe je v tabor. Od znamenja do tabora je pot markirana. Gozdovniki so si letos postavili 13 šotorov, med njimi je šotor, ki so si ga gozdovniki kupili s podporo mestne občine Ljubljanske. Šotori tvorijo lepo simetrično sliko in so postavljeni v obliki kroga. V krogu stoji »likoviti gozdovski totem in gori »večni ogenj«.

Tabor vodita starešina Beli Medved in načelnik Rdeči Volk z ostalimi funkcijonari. V taboru vlada lep mir in red ter so gozdovniki zelo zadovoljni. Hrane imajo dovolj, le prva dva dneva so bili brez

mleka, ker ga domačini oddajajo na Bled. Kopajo se v bazenu, kjer imajo tudi prijeten tuš pri podrtini starega italijanskega mlina. Gozdovniki prireajo izlete in so doslej pohitili na Bled, Boh. Bistrico, Stol in Begunjščico. Povsod so zelo prijazno sprejeti. V nedeljo so imeli vse polno obiskov, posebno s strani domačinov, ki se kar ne morejo načuditi novi vasi, ki je nastala preko noči. Z gozdovniki so si veliki prijatelji in že sedaj pravijo, da jim bo po prijetnih gozdovniških dolgčas in bodo zopet zapuščeni. Gozdovniki se drugače počutijo prav dobro, le vreme jim nagaja, ker imajo gotovo vsak dan popoldne po najmanj dve uri »žja. Solnce ne pogrešajo in so nekateri že tako črni, da sami sebe ne poznajo.

Med gozdovniki je tudi nekaj malih junakov, tako n. pr. mali Stefan, ki je do bro rejen in ima naslov »ta mali Schrey«, ta je s samim kolegom razbil 30 kg težko skalo, ki je priletela s hriba; dalje imajo malega vojaka, ki ima večkrat vlažne oči, češ vse, kar manjka, je mama; petletni gozdovnik Peterček je obletal vse male okoliške hribe in bo kmalu šel na Stol. mali Vlado ima pa poseben talent za odpiranje šotorov ob dežju. Razume se, da so vsi ti mali gozdovniki najraje v taboru, kjer ne manjka solnce, ne kruha in so ves dan bosi ter se naletajo do mile volje. Dobro in koristno bi bilo, da bi si tabor ogledali starši in učitelji, da se uverijo o koristnosti gozdovništva. Gozdovniki pozdravljajo vse svoje znance in prijatelje ter jih pozdravljajo z gozdovniškim: »Mir z Vami!«

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 22. julija 1927; katoličani? Magdalena; pravoslavni: 9. julija, Pankrat. Jutri: Sobota, 23. julija 1927; katoličani: Apollinar; pravoslavni: 10. julija, 40 mučenikov.

DEŽURNE LEKARNE:

Danes: Sušnik, Marjlin trg; Kurat. Gosposvetska c.

Jutri: Ramor, Miklošičeva c.; Trnkoczy, Mesni trg.

Solnce zaide danes ob 19.39, vzhaja jutri ob 4.34 in zaide ob 19.38.

Novice iz Splita

Split, 20. julija.

Sreski kandidati SDS. Za srez Makarsko kandidira g. Ivan Miosić, obč. načelnik v Gradcu, v Sinu g. dr. Ante Sesardić, za Šibenik pa g. Marko Ježina, direktor gimnazije v p.

Konferenca HPS je izbrala danes za nosilca g. Stjepana Barića, predsednika HPS.

Političen pretep. Okrog 11. ure dopoldne je bila splitska publika priča interesantne rokoorbe. Federalist dr. Josip Brkić in Radičev disident Mila Jerinčić iz Šibenika sta vroče debatirala pred kavarno Bellevue. Padali so ostri izrazi, za finale pa so pokale pesti. Prisotni gosti so ju v svojo veliko zabavo razdvojili. Težkih posledic seveda ni bilo.

Kanalizacija. Občinska uprava je odredila te dni v šestih ulicah napravo velikih modernih kanalov. Grade se v globločini 3 metrov. Predela za asfaltiranje Wilsove obale so dovršena in se polaga betonska podlaga za asfalt. S tem je mesto Split zopet napredovalo na krasoti zunanjega lica.

Prevoz naših izseljenikov z domačimi brodovi. Znaní trust južnoameriški Pelarionović Comp. je osnoval s sodelovanjem angleškega kapitala veliko domače transatlantsko parobrodno društvo, ki bo vršilo prevoz naših izseljenikov preko oceana. Povod za to je dal nek tuga holandska družba, ki je hotela dobiti tako koncesijo od naše države.

Streljaška družina se osnuje v Splitu na ustanovnem občnem zboru v soboto.

Policijska ima strog nalog, da aretirava vsakega preklinjalca. Imenovan je specialno za to agent, ki pa ima dela čez glavo. Vsaki čas so aretacije in dodeljevanje kazni od 100 do 1000 Din ali zamenja z zaplato. Gode se komični prizori. Nek delavec se je prijel za glavo, ko so mu pritiskali za kratko besedo l. ... 200 Din in zakričal: »J... Vam ovu naredbu, postat čete milionari!« S tem je seveda profitiral še 100 Din.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Žena zaklala svojega moža. — Žena izdala moža - morila. — Pretep v sodni dvorani. — Velik požar v okolici Varaždina

V majhnem selu Bjeliševcih pri Kutjevu se je te dni odigrala krvava družinska tragedija, v kateri je žena zaklala svojega moža. Seljak Mijo Drda se je pred 20 leti poročil s svojo izvoljenko Ano, ki mu je rodila 8 otrok, izmed katerih je najstarejši star 18 let, najmlajši pa je v drugem letu. Dvajset let zakonskega življenja je bilo za zakonca dvajset let pekla. Te dni se je Mijo vrnil od nekega opravka domov, kjer so pili tudi rakijo, ter poslal enega izmed otrok v gostilno po špirit, da bi ga razredčil z vodo in še nadalje pil.

— Ali še nimaš dovolj, ga je vprašala žena.

— Hočem piti, ti pa molči! ji je odgovoril.

— Ali moraš vse do zadnje pare zapiti?

— Jezik za zobe!

Medtem je najmlajši otrok, kakor izpoveduje žena, zaprosil za kruh. Prišla je za žepni nož, da bi odrezala otroku kruha, v tem trenutku pa je mož pristopil k njej, jo udaril s pestjo po glavi, prijel za pločevinasto zjemalko in začel mlati po njej. Žena je z nožem v roki hotela pobegniti na dvorišče, toda mož jo je na pragu ujel, prijel za ramena in jo hotel vreči na tla. V boju, ki se je razvil med obema, je žena zabodla z nožem moža v vrat in mu prerežala glavno žilo tako, da je

obležal na mestu mrtev. Žena se zagovarja, da ni nameravala zaklati moža, da se je samo branila in je pri tem mahaje z rokami nehote zabodla moža. Orožniki so jo aretirali in izročili sodišču v Kutjevu.

V selu Orehoviči, srez Prelog, je v noči 26. maja začel kovač Matija Horvat, da hoče nekdo vdreti v njegovo izbo. Vstal je s postelje in stopil na dvorišče, kjer je opazil štiri volmice. Ko je zaklical svojemu sinu, naj mu prihiči na pomoč, je počil strel iz vojaške puške in Horvat je obležal na mestu mrtev. Zločina je bil osumljen seljak Blaž Vrbanc iz Orehoviče, ki so ga videli istega dne blizu Horvatove hiše, kako se je razgovarjal z dvema seljakoma, ki sta se, opažena od poljskega čuvaja, skrila v grmovje. Zaradi pomanjkanja dokazov so Vrbanca izpustili, orožništvo pa je nadaljevalo preiskavo in ugotovilo, da je po umoru Horvata izginil iz vasi Rudolf Balent, ki je bil precej na slabem glasu. Orožniki so izvedeli, da je odšel v Novi Grad na delo, zato so začeli najprej izpraševati njegovo ženo, ki je takoj pričela pripovedovati, da ji je mož priznal, kako je ubil Horvata. Izsledilo so tudi Rudolfa Balenta, ki je istotako priznal, da se je pred umorom Horvata dogovoril s kmetijskimi fanti iz Orehoviče

Hugo Bettauer:

12

Najlepša žena sveta

Nekega popoldneva se je Fatty sprehajal po širokih nasadih v Tuilerijah. Na neki klopici je opazil mlado, krasno dekle, ki je čitalo neko knjigo. Fatty, ki je postal tekom svojega kratkega bivanja v Evropi vedno drznejši, kar se tiče žensk, je brez vprašanja sedel poleg mlade dame, ki ga je le po strani ošinila s pogledom. Napravila je vtis grandiozne, odlične dame. Oblečena je bila preprosto, toda zelo okusno, zelo diskretno našminkana in je čitala Mussetove pesmi, kar je vzbudilo takoj od začetka Fattyjevo pozornost. Čez nekaj časa je zaprla knjigo in sanjavo zrla pred se. To je bil za Fattyja pravi trenutek.

Fatty je snel klobuk, se odkaljal in začel v ne baš popolni francoščini:

— Oprostite milostiva, toda jaz sem tukaj tujec. Ali sem tu prav v Tuilerijah?

Na tako uljudno in nedolžno vprašanje je dekle seveda moralo odgovoriti in tako se je razvil med njima kmalu živahen pogovor. Kakšen rojak je, ali mu Pariz ugaja, ali se ne zdi tudi

njemu, da hočejo vse »boche« (Nemce) izgnati iz Evrope, ali jih marajo v Ameriki, ko so vendar sami špijoni in love užitne otroke in slično.

Fred je kmalu zvedel, da ima mlada dama komaj devetnajst let, da je hčerka nekega višjega magistratnega uradnika in da se piše za Klavdino Lagrange. Naravno, da je bila vzgojena v samostanu. Govorila je z veliko ljubeznijo o svojih stariših in se je sploh izkazala kot fino čuteča, spodobno in muzikalno izobražena bitje, ki sanjari celo za Wagnerjem, dasiravno je bil »boche«.

— Nič se ne ve, je pripomnila resno, — morda pa niti ni bil »boche« ali pa je morda v žilah njegovih pradedov tekla francoska kri.

Fatty je bil za Klavdino naravnost navdušen in jo je smatral za najprijetnejšo družico Henry Garricka. Vseeno pa je sklenil, da bo tokrat skrajno previden. Ko mu je z lahkim nagibom glave dala dovoljenje, da jo spremlja, jo je popeljal v najetem avtomobilu do stanovanja njenih starišev blizu Boulevarda de Magenta, pri čemur je ob enem ugotovil njen natančen naslov. Ni pa tudi zamudil prilike ter jo prosil za sestanek. Predlagal je, da skupno po-

setita kako gledališče, nato pa gresta v kakšno fino restavracijo supirat.

Klavdina se je nekaj časa obotavljala, nato pa je energično dvignila svojo lepo glavo in pristala.

— Ker ste American in tuje, menja smem to storiti, ne da bi omadeževala s tem svojo in čast svojega starega očeta. Dobro torej, oskrbite vstopnice za Folies dramatiques, kjer baš sedaj vprizirajajo fletno veseloligro. Pridite torej jutri ob 9. po mene.

Prihodnjega dne je Fatty predvsem instruiral svojega slugo in ga zopet instaliral v vlogo detektiva. Gaston je moral poizvedeti vse, kar se da ugotoviti o Klavdini, preiskati, ali so njene navedbe resnične, ali je pridno in pošteno dekle in zlasti, ali je dobrodušna narave. V tem oziru je namreč imel Fred svoje principijelne pomisleke. Parizanke so se mu dozdevale zelo temperamentne, kar je sicer včasih zelo prijetna lastnost, ki pa lahko zavede k jezlavosti in besnenju.

Gaston je svojo nalogo odlično izvršil. Prinesel je izvleček iz krstnega zapisknika, s čemur je bilo nedvomno dokazano, da ima res šele devetnajst let, in da se ne izdaje za mlajšo, kar pri ženskah ni nič nenavadnega. Njen oče je bil v resnici višji magistratni

uradnik. Živeli so sicer v skromnih, vendar pa urejenih razmerah in hišnica, ki dobro pozna notranjost in zunanost prebivalcev svoje hiše, ni mogla dovolj nahvaliti krotosti in dobrote lepe Klavdine. Zelo širokogrudna pri napihtinah, vedno vesela, prijazna z otroci, ki jih pogosto obdaruje z različni malenkostmi in slično.

Fatty je bil ves srečen. Če bo šlo vse dobro, bo lahko že v kakih osmih dneh pozval Garricka v Pariz in njemu samemu prepustil vse nadaljno. On sam pa bo lahko potem še nadalje razkopaval po pariškem senjaku, seveda ne radi tega, da bi se oženil. Tudi bi ne staval pri tem toliko pogojev kakor njegov šef.

Klavdina je bila v loži lepa, da bi jo človek kar snedel. Imela je ljubko, vodenozeleno večerno toaleto, zgoraj malo in spodaj kratko, tako da se je Fatty lahko na prvi pogled prepričal, da so telesni atributi res taki, kakor si jih je želel in izgovoril Garrick. Od komedije, ki so jo vprizorili, Fatty sicer ni razumel skoraj ničesar, vendar pa se je Klavdina sijajno zabavala, od srca nasmejala in pri vsaki komični sceni je od veselja zaploskala s svojimi drobnimi ročkami. Parkrat je potapljala tudi Fattyja po bedrih, kar je vzbujalo pri njem

čudne občutke. Na eni strani mu je bilo to seveda skrajno prijetno, na drugi strani pa je bilo tako početje za bodočo soprogo njegovega šefa vsekakor nekoliko nesodobno.

Po predstavi je prepustil določitev restavracije, kjer bosta supirala, svoj lepi spremljevalki. Predlagala je Noel in Patard, kar je tako nekako najboljšo med najboljšimi in pristavila:

— Tam so ljubki in udobni separaji, kjer smo lahko popolnoma nemoteni. Tudi natakariji so tam zelo diskretni.

Fred je od presenečenja odprl svoja nekoliko na široko zraščena usta.

— Separe? To se mu je dozdevalo višek pikanterije in evropske pokvarjenosti. V Ameriki bi si ne upal te besede niti glasno spregovoriti in newyorški zakoni strogo določajo, da morajo biti v separajih najmanj tri osebe, kar je sililo newyorške lahoživce čisto do ne navadnih, zapletenih doživljajev.

Tukaj v Parizu je bilo očividno vse drugače. Seveda on ni poznal tukajšnjih običajev in se mu je zdelo silno prijetno, da lahko gredo mlada dekleta z neznanimi moškimi v separeje, ne da bi si pri tem mislila kaj slabega in hu-dega.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. julija 1927.

— **Avstrijsko priznanje našim oblastem.** Dunajska »Neue Freie Presse« obširno poroča o koncilijastnosti jugoslovenskih oblastí napram dunajskim izletnikom, ki se radi nemirov na Dunaju in stavke na železnici niso mogle vrniti na svoje domove ter so morali v Mariboru čakati na konec stavke. List s priznanjem beleži, da Dunajčani od jugoslovenskih oblastí niso pričakovali tako ljubeznivega in prijaznega postopanja. Mariborska mestna občina in policija sta storili vse, da omogočita številnim tujcem bivanje v Mariboru. Avstrijske poštne so nastanili brezplačno v dekliškem zavodu, v ženskem samostanu in v krasno urejeni vojašnici. Razum tega je okrog 80 Avstrijcev, ki so bili brez vsakih sredstev, dobili od občine brezplačno oskrbo in nekateri izletniki so dobili na posredovanje mestne občine celo posojila za povratek v domovino. S posebnim priznanjem beleži dejstvo, da mariborski gostinčari in hotelirji trenutne konjunktore in stiske potnikov niso izkoriščali, marveč so jih solidno postregli in marsikje še celo po znižanih cenah. Tudi mnogi privatniki so nudili Dunajčanom brezplačno stanovanje in prehrano.

— **Poklonitev namom jugoslovenskih vojakov v ČSR.** V sredo dopoldne sta posešla generalni inšpektor češkoslovske armade gen. Podhajsky s soprogo in šef predzida ministrstva narodne obrambe general Weinerek mavzolej v Jindřichovicah, v katerem počivajo zemski ostanki 6000 jugoslovenskih vojakov. Vojaška dostojanstvenika sta položila na mavzolej sonek svežega cvetja. Pri mavzoleju ju je pozdravil inšpektor vojaških grobov SHS Cvrčanin v imenu jugoslovenske vlade, tovarnar Perut pa v imenu jugoslovenske kolonije v Prazi.

— **Izpjembe v sodnopisarniški službi.** S pravno veljavnostjo od dne 1. julija 1927. so pomaknjeni: a) v I. skupino zvančnikov pisarniški oficijanti Milka Zupančič pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Josip Kolar pri okrožnem sodišču v Mariboru in gencij Tkavc pri okraj. sodišču v Slov. Bistrici in jetniški pazniki II. skupine Jakob Stucin, Matevž Ovsenek, Josip Pizzulin in Franjo Tumpej pri deželnem sodišču v Ljubljani, Jernej Klenovšek, Urban Leban, Rudolf Macarol in Franc Skale pri okrožnem sodišču v Celju, Andrej Božnik in Ivan Lindič pri okrožnem sodišču v Mariboru in Al. Palčič pri okraj. sodišču v Novem mestu; b) v II. skupino zvančnikov: pisarniški oficijanti (pisarniške oficijantije): Josip Šilec pri okrajnem sodišču v Ptuj, Josip Bogatec pri okrajnem sodišču v Ljutomeru, Anton Veber pri okraj. sodišču v Celju, Terezija Hrovat pri kraj. sodišču v Kamniku, Anica Kvas pri kraj. sodišču v Komjicah, Zofija Vanič pri kraj. sodišču v Krškem, Bogomila Sušnik pri deželnem sodišču v Ljubljani, Angela Šentjurc pri okrožnem sodišču v Mariboru, Vido Francič pri okrajnem sodišču v Trebnjem, Alojzij Štemenik pri okrajnem sodišču v Konjani, Mara Novak pri okrajnem sodišču v Metliki, Nežica Žmahar pri kraj. sodišču v Celju in Ida Pavlin pri dež. sodišču v Ljubljani in jetniški pazniki III. skupine Valentin Mak in Mihael Mak pri okrajnem sodišču v Celju.

— **Izlet v Prago priredi začetkom septembra** Umetnostno-zgodovinsko društvo za omejeno število udeležnikov. Izletniki odidejo iz Ljubljane v torek dne 30. avgusta in se vrnejo v četrtek dne 8. septembra. Na programu je ogled metropole češkoslovske republike, ki je bila v vseh umetnostnih dobah izredno aktivna. Glavne gotike in baročne cerkvene in posvetne stavbe nudijo veliko bogastvo francoskih, severnih, italijanskih in domačih oblik. Praga je mesto mnogih umetnostnih zbirk in pomembno središče modernega kulturnega življenja, pred vsem glasbenega in gledališkega. Izletniki si bodo ogledali razen Prage lepo mesto Kutno Hora z mnogimi srednjeveškimi stavbami, med katerimi je katedrala sv. Barbare posebno znamenita. Letno bivališče čeških kraljev, Karlov Týn, ki je tudi na programu, hrani mnogo del češke slikarske šole iz 14. stoletja. — Izletniki bodo prisostvovali svečani otvoritvi razstave slovenskega modernega slikarstva dne 7. septembra v Prazi. Izlet vodi dr. France Mesenec; stroški bodo znašali za 10dnevni izlet z vožnjo vred okrog 2000 Din. Obvezne prijave sprejema vodja izleta od 22. do včerajš. 26. t. m. vsak dan med 11. in 12. uro v umetnostno-zgodovinskem seminarju na univerzi. Oddati je treba za dobro izleta veljavni potni list brez vizumov in takso 150 Din za osebo. Prijave se morejo izvršiti tudi pisмено.

— **Odrediti županov križa pod Mrzlo goro.** Starši pred letom ponesrečenega medicina Pavla Šumana so dali postaviti na Okrešlju pod Mrzlo goro spominski križ, ki bo v nedeljo 24. t. m. ob 10. uri dopoldne blagoslovljen in odkrit. Ob 4. zjutraj bo v Kamniški Bistrici za ponesrečenega zadušnica - obeltnica.

— **Razpisane šolske službe.** Razpisujejo se ravnateljska mesta na razpisnih šolah v Brezicih, na Raketu in v Trbovljah. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 1. avgusta pri pristojnem ravnatelstvu.

— **Povratek prometnega ministra.** Prometni minister general S. Milosavljevič se vrne danes zvečer z inšpektorata potovanja po Dalmaciji v Beograd.

— **Nov vladni komisar pri Narodni banki.** Za vladnega komisarja pri Narodni banki je imenovan beogradski odvetnik Dušan Čokić. To mesto je bilo po vpoklojiti Koste Glivniča izpraznjeno.

— **Mednarod. dijaški kongres.** Letošnji mednarodni dijaški kongres se bo vršil od 1. do 9. avgusta v Bernu. Jugoslovensko dijaštvo bo zastopano po večji delegaciji, ki odpotuje v Bern 29. t. m.

— **Pravilnik o izpitih inženjerjev-suplentov.** V trgovinskem ministrstvu sestavljajo pravilnik o polaganju izpitov inženjerjev suplentov na srednjih in tehniških šolah. Inženirji, ki položijo izpit, postanejo profesorji strokovnih šol.

— **Velik observatorij na Fruški gori.** Beogradska univerza je sklenila pogodbo s znanim samostanom na Fruški gori glede zgraditve velikega observatorija. To bo eden največjih in najmodernejših observatorijev.

— **Gradbena direkcija v Ljubljani opozarja vse interese na razpis II. ofertalne licitacije za montiranje inštalacije parne kuhinje, perilnice, kakor tudi vodovoda v zgradbi infektolške bolnice v Beogradu, ki se vrši dne 9. avgusta t. l. v računskem oddelku ministrstva za zgradbe v Beogradu. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasov, ki so nabit na uradni deski gradbene direkcije, Turjaški trg, I. nadstropje.**

— **Nalezljive bolezni v mariborski oblasti.** Od 1. do 7. t. m. je bilo v mariborski oblasti 44 slučajev tifuznih bolezni, 60 škrlatinke, 7 davice, 6 dušilnega kašlja, 4 vrančnega prisada, 2 šena, 1 krčevite cdervenlosti in 1 ošpic.

— **Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** 18. t. m. je bilo v mariborski oblasti 6 slučajev vrančnega prisada, 14 mehurčastega izpuščaja konji, 2 mehurčastega izpuščaja govede, 1 konjskih gari, 2 stekline, 5 perutniške kolere, 37 svinjskega kuge in 35 svinjske redčice.

— **Razpust društev.** Društva Udruženje državnih nameščencev in vpokojencev v Radovljici, godbeno društvo »Lipa« v Radovljici in športni klub »Zlatorog« v Radovljici so razpuščena, ker že več let ne delujejo, ker nimajo članov, ne imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

— **Razpisana sodna služba.** Pri upravnem sodišču v Celju je razpisano tajniško mesto. Prošilci morajo imeti dovršeno pravno fakulteto in državni strokovni izpit. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 20. avgusta pri predsedništvu upravnega sodišča v Celju.

— **Oddaja lovov v zakup.** Lov krajevnih občine Osilce se bo oddajal v zakup na javni dražbi v soboto 13. avgusta ob 10. v prostorih sreske ekspoziture v Škofji Loki. lov krajevnih občine Rovt v ponedeljek 10. oktobra ob 8. pri sreskem poglavarju v Logatcu, lov krajevnih občine Zimice 8. avgusta ob 10. uri pri sreskem poglavarju v Mariboru, levi breg, in lov občine Sv. Mohorja 11. avgusta v občinski pisarni zdravilišča Rogaške Slatine.

— **Lov na divje svinje.** Ker so se pojavile v revirju veleposvesta dr. Ferdinanda Attemsa iz Podčetrka, ki ga imajo v zakupu dediči v Kozjem umrlega notarija dr. Josipa Barleta, v večjem številu divje svinje, ki povzročajo ondotnim posestnikom na poljskih pridelkih ogromno škodo, razpisuje sreski poglavar v Smurju pri Jelšah uradno lov na divje svinje, ki se bo vršil 28. t. m. s sestankom ob 8. zjutraj v Kozjem pred občinskim uradom. Za lov je treba 100 strelcev, 8 poklicnih lovcev in 50 gonilcev.

— **Izlet hrvatskih turistov v naše planine.** V nedeljo 24. t. m. priredi Hrvatsko planinsko društvo »Sljeme« izlet na Planjavo in Brano v Kamniških planinah. Iz Zagreba se odpeljejo hrvatski turisti v soboto popoldne. Z istim vlakom se odpeljejo člani »Sljemena« na odkritje spominske plošče ponesrečenemu medicincu Pavlu Šumanu. Poleg tega priredi »Sljeme« skupno turo na Jalovec. Udeleženci se odpeljejo iz Zagreba jutri popoldne.

— **Planinski dan v Kranjski gori.** 14. in 15. avgusta se bo vršil v Kranjski gori planinski sestanek, katerega se udeležijo člani SPD in »Sljemena«. Ob tej priliki napravijo slovenski in hrvatski turisti več tur v Julijske alpe in Karavanke.

— **Ubil človeka radi vode.** V južnih krajih vlada vsled suše veliko pomanjkanje vode. Omi srečni posestniki, ki imajo svoje studence, jih skrbno zaklepaajo. V Šibeniku je nastal radi tega včeraj spred dvema kmetoma. Neki Jurij je hotel pri svojem sosedu načrpati vode. Ker mu je ta to prepovedal, ga je Jurij zabodel z nožem.

Iz Ljubljane

— **Ij Grda navada pri kopanju.** Ljudje se hodijo kopat z namenom, da se v tej hudi vročini malo ohladi, telo osnažijo in uživajo sveži zrak, paglavci so pa začeli pri kopanju kuriti ter s tem napravilo na kopališčih dim in smrad, kar zdravju škoduje. Ako jih kdo zaradi te neumnosti posvari, pa se izgovarjajo, da kurijo za to, ker jih zebe. Če katerega res zebe, se hitro ogreje, če malo poskoči in če je več takih, pa naj se gredo »mance«. — Neko grdo navado opazamo tudi pri nekaterih kolesarjih. Po vseh cestah hočejo voziti po desnih hodnikih, menda ne vedo, da je to izjemoma dovoljeno, kakor kažejo napisi, samo po dunajski cesti proti Ježici.

— **Ij Fotografije sokolskega zleta in otvoritve Tabora** se dobilo v pisarni Sokola I. na Taboru proti naročilu. Cena posameznim slikam je 4 Din. Kdor si želj nabaviti slike, naj se zgleda med uradnimi urami od 16. do 19. ure v pisarni Sokola I.

— **Ij Tamburaški koncert** priredi ljubljanska »Edinost« v nedeljo 24. t. m. ob 5. popoldne na gostilniškem vrtu g. Pelca v Trnovem v Kozeljih. Po koncertu prosta zabava s plesom in šaljivo pošto. Vabljeni so vsi prijatelji društva.

— **Ij Družabni večer s koncertom** se vrši v soboto 23. t. m. na Taboru. Vstopnine ni, cene dneve. Vabimo članstvo. sokolske rodbine in vobče prijatelje Tabora. Odbor.

— **Ij Šiška.** Sokolsko društvo v Šiški praznuje v dne 6. in 7. avgusta t. l. 25letnico svojega obstoja. Predpriprave za ta sokolski

praznik so v polnem teku. Vrši pa se v teh dneh v Šiški tudi okrožni zlet ljubljanskega sokolskega okrožja, katerega se udeležijo številni zunanji gostje. Za polovično vožnjo se je zaprosilo. Javna telovadba in ljudska veselica se bo vršila na novem letnem telovadlišču, katerega bo pri tej priliki predalo društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški, Sokolu v porabo. Pri vseh prireditvah sodelujoča žel. društva »Sloga« iz Ljubljane. Zdravo! —r— 1781-n

Iz Celja

— **Ceška počitniška kolonija v Celju.** Te dni je dospelo v naše mesto 30 čeških revnejših dijakov iz Prage, da pri nas preživijo počitnice. Nastanjeni so v realni gimnaziji. Naj jim bodo dnevi, ki jih bodo preživeli pri nas, prijetni.

— **Renoviranje Marijine cerkve** se bliža koncu. Stolp je že opravljen odra in tudi cerkev deloma. Stavba nudi sedaj čedno lice. Sliko lepe Prešernove ulice kvari sedaj samo stara podrtja okrožnega sodišča, ki se na nekaterih mestih že naravnost podira. Čudno je, da se za stavbo novega sodišča ne najde potrebnega denarja, dočim ga je za vse drugo, za kar ga ne bi bilo treba, dovolj.

— **Stavbno gibanje.** Pod cerkvijo sv. Jožeta si je pričel graditi lastno stanovanjsko hišo g. Zidarič. Poleg tega se dogotavlja na Jožetovem hribu še sedem drugih enostajnejših hišic. Tekom letošnje gradbene sezone bi lahko stalo na Jožetovem hribu okrog 15 novih hiš, ako bi se bila rešila zadeva med Splošno gradbeno zadrugo in mestno občino glede stavbišč in kredita pri mestni hranilnici. Kakor čujemo, se bo ta zadeva v bodoče še težje rešila, ker sedanji ljudje, ki imajo v občini in pri mestni hranilnici oblast, za te stvari niso dostopni. Sotijalna vprašanja in vprašanje odprave stanovanjske bede je raznim kleroradikalnim reakcionarcem tuja stvar.

Iz Maribora

— **Na Ponarejevalci vna pred sodiščeni.** Svoj čas je povzročila veliko senzacijo vest, da so oblasti zaplenile cele vagonne ponarejenega dalmatinskega vina. Uvedena preiskava je dognala, da se je vino kar en gros produciralo v kletah raznih vinskih trgovcev. Ovađenih je bilo kar 8 »Dalmatincev«, ki so v svojih »kleteh« prodajali tako vino. Ker so se morale izvršiti vsestranske poizvedbe, se je preiskava zelo zavlekla. Včeraj je zopet eden teh obtožencev stal pred sodiščem. Prodajal je »pristni« refosko po 15 Din liter. Vino pa je bilo ponarejeno in se je na razpravi izkazalo, da ga je kupil na Sušaku kot čisto navadno vino po 5 Din, potem pa ga je sam primerno prepiral in krstil za svetloznani »refosko«. Ker so potrebne še nekatere ugotovitve, je bila razprava zopet preložena. Mariborčanom pa je apetit po »pristnem« dalmatincu že malo prešel in zdaj se, da zopet raje kukajo domoči pridelek iz Halož in Slovenskih goric.

— **Montaža avtomatične telefonske centrale.** Včeraj je prispela prva pošiljka sestavnih delov nove avtomatične telefonske centrale za Maribor. Čim dospel še ostalih pet vagonov, bodo takoj pričeli z montažo, tako, da bo Maribor še tekom letošnje jeseni dobil moderno urejeno telefonsko centralo, ki bo telefonskim abonentom prihranila mnogo jeze in čakanja.

— **Odbor nemške lige Društva narodov in za narodni sporazum v Sloveniji.** Na večeršnjem zborovanju je bil izvoljen slednji odbor: predsednik dr. Camillo Morocutti, zdravnik v St. Ilju, podpredsednik župnik Epiphij iz Kočevja, in dr. Mithleisen, odvetnik v Mariboru, tajnika dr. Scheuchebauer, kemik in dr. Gozani, odvetniški koncipient v Mariboru, blagajnik pa dr. Schmiederer, veleposelnik in Franc Skob, prokurist Anglobanke v Mariboru. V odboru je nadalje še okrog 30 izrazitih nemških nacionalistov.

— **Nove mize in klopi v mestnem parku.** Dijaki, zlasti pa penzionisti, so že dolgo pogrešali v mestnem parku primeren kotiček z mizo, kjer bi se lahko zjutraj učili odnosno po dnevi čitali, kvartali itd., kakor si pač že penzionisti preganjajo dolg čas. Sedaj se jih je usmislilo Opleševalno društvo in jim postavilo na bivešem igrišču lepo okroglo mizo s klopi. Enake mize bodo postavili še v raznih senčnatih delih parka. Občinstvu pa priporočamo, da pazi na te nove naprave in zlasti prijavi vsakogar, ki bi jih iz hudobije poškodoval.

Pogreb ubitih dunajskih redarjev

Včeraj ob 15.30 se je vršil na Centralnem pokopališču na Dunaju pogreb v borbi z revolucionarnimi padlih redarjev ter poročnika zvezne armade Binderja. Zalnega prevoda so se udeležili tudi predsednik republike dr. Hajnisch, zvezni kancelar dr. Seipel z vsemi člani kabineta, policijski predsednik Schober, številni poslanci, zastopniki dunajske občine, razne deputacije, uradniki itd.

Pogreb je otvoril oddelek policistov z godbo, za krstami so stopali dr. Hajnisch, dr. Seipel in dr. Vso pot do pokopališča so tvorili častni spali policiisti. Pogreb, ki se ga je udeležilo več tisoč ljudi, se je vršil brez incidentov.

Komunit Koplenig, ki je imel povodom pogreba nesrečnih žrtev hujšakaši nagovor, v katerem je pozival delavstvo na oborožen upor, je bil včeraj aretiran in izročen državnemu pravdnistvu.

DARILA!

Uprava našega lista je prejela za Društvo slepih Din 100, kateri je daroval plačilni kavarne »Zvezda«, mesto venca na krsto pokojnega Joško Toneja.

Srčna hvala.

Naši ljudje še vedno v ruskem ujetništvu

Zanimive izpovedi bivšega ujetnika, ki se je še le te dni vrnil iz Rusije. — V Rusiji je še več tisoč naših ljudi, ki morajo delati v azijskih rudnikih

Devet let je že minilo, odkar je prenehalo svetovno klanje in so bile sklenjene mirovne pogodbe in osem let, od kar so se vrnili iz ujetništva zadnji pripadniki bivše avstro-ogrške armade. Vsi, ki se do leta 1919. niso vrnili, so bili proglašeni za mrtve ali pogrešane. Od časa do časa pa se še vedno vrne kateri teh nesrečnežev, ki so bili že davno objokani od svojcev in proglašeni za mrtve. Marsikomu so doma že prižigali sveče in plačevali zanj maše, a se je na vse zadnje pojavil zdrav in živ.

Tako se je te dni vrnil v Subotico tudi neki Imbre Sabo, doma iz Ligoša v subotški okolici. L. 1914. je moral k vojakom in kmalu po prihodu na galisko fronto je padel leta 1916. v rusko ujetništvo. Iz ujetništva pripoveduje zanimive doživljaje, ki pričajo o velikih mukah, katerim so bili izpostavljeni ujetniki. Značilno pa je, da zatrjuje Imbre, da je še danes več tisoč bivših avstrijskih vojakov v Rusiji, ker še deloma niti ne vedo, da je vojne že davno konec, deloma pa, ker se ne smejo ganiti in jih izrabljajo naravnost kot sužnje.

On sam je bil takoj po zajetju odan v ujetniško taborišče nekje od Kavkaza. Tam je bil poldrugo leto. Ko pa so prišli na krmilo boljševiki, so nekoga lepega dne ujetnike formalni v povorko in jih odgnali daleč v notranjost Sibirije, kjer so jih razdelili na prisilno delo po rudnikih. Tam so pretrpeli grozne muke. Nezadostna hrana, napolnagi, po 16urno delo v jamah, izpostavljeni najhujšemu mrazu itd. To je njihove vrste naravnost decimiralo. Vse prošnje, da bi jim omogočili vsaj človeku primerno življenje, so bile zaman. Spali so na golih tleh. Kdor se je pritožil, je moral prestopi najhujše muke. Nekatere, ki so skušali pobegniti, so brez nadaljnjega ustrelili.

Justifikacija dvakratnega morilca

V Pančevu so obesili morilca dveh deklic, ki ju je pred smrtjo oskrnil in nato vrغل v Dunav. Okraden krvnik. — Slovo potrtga morilca od svojih otrok

Lani dne 3. junija je v Pančevem pristaniki delavec Zarko Lacković oskrnil 9letno Elizabeto Niklaus in 11letno Katarino Weidenhoff, obe deklici nato zadavil in trupli vrغل v Dunav. Zaradi tega odvratnega zločina je bil Lacković septembra meseca obsodjen na smrt ter sta obsodbo potrdili tudi apelacijsko in kasacijsko sodišče. Prošnji za pomilostenje ni bilo ugodeno, o čemer je pretekli petek obvestilo kasacijsko sodišče pančevsko sodišče.

Justifikacija dvakratnega morilca je bila določena za sredo zjutraj, a se je morala preložiti, ker krvnik Mauser s svojim pomočnikom ni mogel priti pravčasno iz Sarajeva. Med potjo mu je bil namreč ukraden ves denar in vsi dokumenti. Zato so morali justifikacijo preložiti za en dan. Krvnik je prispel v Pančevo v torek popoldne, ker pa ni imel nobenih dokumentov, se je moralo tamošnje državno pravdnistvo šele sporazumeti zaradi njegove legitimacije z okrožnim sodiščem v Sarajevu, ki je krvnika Mauserja legitimiralo tako, da so izvršitev smrtno obsodbe mogli objaviti morilecu Lackoviću še le v sredo zjutraj.

Vest o tem je Lackoviča tako presenetila, da se v prvih trenutkih sploh ni zavedel, za kaj gre. Nato je bil mnenja, da se bo smrtna obsodba takoj izvršila ter je obupno vzkliknil: »Ojoj, moji otroci! Nič več vas ne bom videl, da bi se poslovil od vas!« Ko so mu pojasnili, da se bo justifikacija izvršila še le naslednji dan ob 5. zjutraj, je izrazil željo, da bi poklicali njegovo družino.

Prišel je jokati, in ko so ga prepekljali v celico za justifikacijo, ga je posetil pravoslavni svečenik, ki ga je začel pripravljati na smrt. Popoldne so mu prinesli v celico žganje in cigarete. Lacković je ves čas jokaj, žganja se sploh ni dotaknil, kaditi pa je pričel še le po daljšem prigovorjanju. Pritoževal se je, da ga je zadela prehuda kazenska, da je bil v času zločina pijan in da se sploh ne spominja, kaj je storil. Tolažilne svečenikove besede je mirno poslušal in z njim skupaj molil.

Ves čas ni hotel ničesar jesti. Prišli so mu pečene ribe, piščance, soslato, pecivo in vino, vendar pa se ni ničesar dotaknil, pač pa je neprestano kadil.

Popoldne je dospela iz Vršca njegova družina in sicer žena, sestra, 7letni sin Kosta, 6letna hčerka Lepa in 4letni sioček Dušan. Lacković je v celici med krčevitim jokom objemal svoje otroke ter jim poljubljaj lase, roke in obleko. Njegova žena, ki so se ji poznali sledovi prestalega trpljenja in žalosti, je stala poleg nima in vsa potrta. Med tem, ko se je poslavljaj od družine, so na dvorišču okrožnega sodišča že postavljali vislice. Ko je odšla družina, je popolnoma izgubil še ono malo duševne prisotnosti, kolikor mu jo je nudil svečenik s svojimi tolažilnimi besedami. Govoril je brez vsake zveze ali pa molčal.

Vest o justifikaciji je seveda zbudila v Pančevem in okolici veliko zanimanje. Občinstvo je poslojpe so-

Kljub temu pa se je Imbre z dvema tovarišema odločil za beg. Februarja meseca so izrabili ugodno priliko in pobegnili. Vso pot do naše meje so prevahili peš. Po Rusiji so se preživljali z beračenjem. Kmetje so jim šli povsod na roko, pred oblastmi pa so se morali skrbno skrivati. Zato se tudi niso mogli poslužiti železnice. Le tu pa tam se jim je posrečilo, da so lahko prisledili na kak kmečki voz. Tako so prišli po petmesečnem potovanju preko Besarabije v Rumunijo. Tu so imeli sprva stiski, ker so jih smatrali za komunistične agitatorje. Končno pa se jim je posrečilo dokazati, da so vojni ujetniki na povratku v domovino. Razna rumunska dobrodelna društva so jim šla zelo na roko in jih tudi materijalno podprla, da so lahko z železnice odpotovali v Beograd in od tam na svoje domove.

Čudno pa se nam zdi, da doslej še ni bilo slišati, da bi naša vlada podvezla kakorake, da se tem nesrečnežem, ki še vedno ječe v ruskem ujetništvu, omogoči povratek v domovino. Saj je doslej še vsak zakasneli povratnik pripovedoval, da je še več tisoč naših ljudi po raznih sibirskih taboriščih, rudnikih in podjetjih, ker deloma nimajo sredstev, da bi se lahko vrnili, deloma pa jim sovjetske oblasti povratek sploh onemogočajo. Nemčija je svoje ljudi že davno spravila domov, le avstrijske nasledstvene države se za te nesrečneže večinoma ne zmenijo. Tudi Slovenci pogrešamo še mnogo svojih ljudi, katerih usoda še danes ni znana in se le domneva, da so umrli v ujetništvu. Bilo bi umestno, da se naše znanje ministrstvo pobriga za te nesrečneže in jim izposluje povratek v domovino.

dišča oblegalo, da bi dobilo vstopnice k usmrtni, ki se je izvršila včeraj zjutraj.

Na dvorišču pančevskega sodišča se je zbral sodni dvor in maloštevilna publika, ker je sodišče zabranilo dostop. Navzoča je bila tudi obsojenčeva žena in otroci. Lacković je povsem mirno stopil pod vešala. Ko mu je predsednik senata še enkrat prečital smrtno obsodbo, se je poslovil od žene in otrok, nato pa proti občinstvu obrnjen izjavil:

— Priznam, da sem grešil, toda storil sem dejanje, ne da bi se zavedal, kako velik zločin sem napravil. Zato se pokorim. Prosim pa vas vse, skrbite za mojo ženo in ne zapustite mojih otrok, ki so nedolžni. Občinstvo je postalo ginjeno in marsikomu so ob pogledu na skesanega zločinca stopile solze v oči. Lacković je nato še poljubil križ, nato pa je mirno stopil h krvniku, ki je s svojim pomočnikom izvršil krvavi posel. Smrt je nastopila šele po 12 minutah.

To je prva justifikacija v Pančevu po osvobođenju. Zadnja justifikacija se je izvršila pred 59 lti, ko je bil obesen v Pančevu neki ropar. Krvnik Mauser pa je s tem izvršil 35. justifikacijo.

Sport

— **Kolesarske dirke »Savez«** se vršijo v nedeljo dne 24. t. m. na progi Ljubljana-Planina in obratno. Start in cilj — Tržaška cesta km 2.200 (gostilna Kramar). Začetek ob 15. 1. Glavna društvena dirka km 90, 2. Dirka novincev km 10, 3. Damska dirka km 4, 4. Invalidska dirka km 4, 5. Seniorska dirka km 4, 6. Zvezna dirka km 20. Po končanih dirkah se vrši srečanje za 10 lepih dobikov. Skupni odhod z godbo »Gradašec« iz Sv. Jakoba trga ob pol 14. 573-n

— **Celovski Sport-Verein** absolvirava v nedeljo, 24. tm. s svojimi juniorji prijateljsko tekmo z juniorji Ilirije v Ljubljani. Tekma se vrši ob 18. uri na igrišču SK Ilirije. Sportverein postavi za to tekmo, neoficijelno reprezentančno juniorsko moštvo Celovca, ker ojači svoj team, o katerem je znano, da igra odlično nogomet, še z nekaterimi igralci drugih klubov.

— **Službeno iz Sekeije ZNS.** — Za tekme dne 24. tm. se delegirajo: medmestna Maribor: Ljubljana v Mariboru g. Planinšek, prvenstvena Hermes rez.: Jadran rez. ob 16.15 na igrišču Ilirije g. Cimperman, prijateljska Ilirija jun.: Klagenfurter SV jun. ob 18. g. Kramaršič. — Načelnik.

Nemški vojaški atašeji

Berlin, 21. julija. d. Pred par tedni je Anglija nasvetovala Nemčiji naj imenuje pri svojih poslanstvih v inozemstvu vojaške atašeje. Zunanje ministrstvo je imelo prvotno proti temu svoje pomisleke, sedaj pa je ministrstvo za narodno obrambo vzelo k temu vprašanju svoje stališče. Obrambno ministrstvo smatra ustanovitev vojaških atašejev pri nemških poslanstvih za neobhodno potrebno in zato se računa s tem, da bo imenovanje vojaških atašejev pri vseh važnejših nemških poslanstvih sledilo v najkrajšem času.

Cinizem Nelly Grosvescu

Prepir za dedščino pokojnega tenorista. — Nelly zahteva stanovanje, 1005 komadov raznih predmetov, posodo za smeti, rožni venec itd.

Proces Grosvescu, ki je vzbudil toliko senzacijo po vsem svetu, ima svoj odmev. Borba in dedščina pokojnega tenorista med svojci Grosvescu na eni in Nelly Grosvescu na drugi strani se vrši z vso zagrizenostjo in je znova razgalila oproščeno morilko kot brezdušno, skrajno skrupulozno in cinčno žensko.

Nelly Grosvescu se je po svoji oprostitvi pred dunajsko poroto odprljala z Dunaja. Pred dnevi se je vrnila v avstrijsko prestolico in se pojavila v stanovanju svojega pokojnega moža, kjer sedaj bivata v eni sobici mati in sestra ubitega tenorista. Nellyna neaktivnost in brezmejni cinizem, s katerim je nastopala, sta spravila mater in sestro Grosvescu popolnoma iz koncepta, in v stanovanju je prišlo do burnih, dramatičnih prizorov. Vdova je zahtevala celo vrsto predmetov iz zapuščine soproga in je s svojim nastopom tako užalila nesrečno mater in sestro, da sta se znak protesta ob njeni navzočnosti zaklenili v svojo sobo. Nelly je kasneje odšla praznih rok, toda ugnati se ni dala.

Včeraj se je p. žila pred okrajnim sodiščem v okraju Josefstadt prva razprava glede dedščine pokojnega tenorista. Nelly se je postopoma na stališče, da resignira na zavarovalnino v znesku 700 milijonov avstrijskih kron (okoli 700.000 Din), pač pa je stavila

zahteve glede stanovanja in večine njegovega inventarja.

Nelly Grosvescu si je dala pretekli teden pri svojem odvetniku sestaviti točen seznam vseh predmetov, ki baje i: Grosvescuve zapuščine pripadajo njej. Naštela je okoli 100 stvari. Dunajsko časopisje dostavlja, da je ta suboparni seznam pretresljiv psihološki dokument, ki daje več vpogleda v notranjost Nelly Grosvescu kot dramatičnih momentov polna petdnevna porotna razprava.

Popolnoma hladnokrvno je Nelly sestavila listo predmetov, ki jih zahteva zase. Z neverjetnim spominom je opisala vse predmete, počeni od toaletne omare pa do slehernega žebeljčka. Poleg pohištva Nelly ni pozabila ne zaboja za smeti, ne rožnega venca, ne ponarejenega nakita. Nenavadna je tudi njena zahteva po znesku v višini 800 šilingov, ki jih zahteva od tenoristove sestre. Ta znesek je bil poslednji honorar, ki ga je Nelly povodom zadnjega nastopa tenorista dvignila v operi. Vsoto ji je baje Olga Grosvescu pred aretacijo vzela iz žepa. Morilka ima toliko poguma, da zahteva tudi poslednjo možovo plačo.

Borba za dedščino pokojnega tenorista, v kateri je vsa dunajska javnost na strani Grosvescuve matere in sestre, bo trajala najbrž še več mesecev.

Veseli pogreb

V kraju Baganzolino di Golese v Italiji je te dni umrl 43letni seljak Guido Popoli. Pri njegovem pogrebu je bila navzoča ogromna množica ljudi in žalni sprevod je bil podoben veseli svatbi. Popoli, ki je bil precej imovit seljak, je namreč v oporoki zahteval, da mora igrati godba pri njegovem pogrebu samo valčke in poskočne košarice. Kdor pojde za njegovim pogrebom, je obvezan, da pojde ali pa da se dere na vse pretepe.

Popoli je dalje določil, da prejme oni, ki bo najboljšje izvršil njegove poslednje želje in striktno izvajal v oporoki določene ekstravagance, posebno nagrado v znesku 30.000 lir.

Pogreb se je vršil točno po pokopnikovi želji. Množica je pela in plesala in se vedla kot na zabavi ali pri svatbi. Posebna komisija je nato poklonila nagrado nekemu mladeniču, ki je svojo vlogo najbolje igral.

Za zadevo so se sedaj začele zanimati tudi oblasti, ki so »komisijo« in večino razgrajčev vtaknile po ključ.

Byrd ni bil nad Parizom

Našim čitateljem je gotovo še dobro v spominu, kako je ameriški letalec Byrd blodil v temi in gosti megli nad Parizom, ker se ni upal spustiti. Končno je krenil proti zapadu in je moral svoj polet čez ocean končati v morskih valovih. Vsi listi so poročali, da je bil Byrd nad Parizom in da se ni spustil na letališču v Le Bourgetu samo zato, ker ga je ovirala gosta megla.

Provincijalni francoski list »Quest Eclair«, ki je zelo razširjen v severozahodni Franciji, je po pozval svoje čitatelje, naj sporoče, kdaj in kje so slišali one noči brnenje propelerja in dali so videli na nebu luči. Iz odgovorov, ki jih je prejelo na ta poziv uredništvo, je točno razvidna pot Byrdovega letala. Byrd je priletel nad evropsko obalo ob 19.55, ko je bilo še svetlo. Toda gosta megla je pokrivala zemljo tako, da se ni mogel orijentirati. Pozneje so prihajale vesti po vrsti iz mest Brest, Morlaix, Lannion, St. Brieux, Dinan in Avranches. Zadnja vest o Byrdovem letalu je prispela iz Domfronta, nakar so ob 1. ponoči slišali propeler v Almenches. Potem je krenilo Byrdovo letalo proti severu, dokler ni pristalo v Vers-sur-Mere.

Iz tega je razvidno, da se je Byrd motil, misleč, da leti nad Parizom. Njegov polt nad Francijo se je držal bregov Rokavskega zaliva in tudi popolno blodenje med Domfrontom in

Almenches ga ni vodilo daleč od Rokavskega zaliva. S tem se seveda pomen njegovega poleta ni zmanjšal. Poizvedbe francoskega lista samo potrjujejo, kako težka je orijentacija letalcev v temi in gosti megli.

Žena, ki mora vstati od mrtvih

V Italiji se je pripetila te dni kuriozna storija. Na magistratu nekega provincijalnega mesta se je zgledala 37letna Beatrice Turchi in zahtevala legitimacijo. Lahko si mislimo njeno presenečenje, ko je uradnik pogledal v seznam občanov in odgovoril prosilki, da ji ne more dati legitimacije, ker je že pred petimi leti umrla. Beatrice Turchi se ni spominjala, da bi bila že pet let mrtva. Zato je pripomnila, da se uradnik moti. Mož se pa ni dal ugnati. Pogledal je ponovno v seznam in odgovoril, da se ne moti, ker je v knjigi točno zabeleženo, da je Beatrice Turchi pred petimi leti umrla. Žena je vztrajala pri svoji trditvi in ko se uradnik ni dal prepovesti, je začela kričati in malo je manjkalo, da mu ni s pestmi dokazala, da res živi.

Končno ji je uradnik pokazal dokument, v katerem je bilo uradno ugotovljeno, da je umrla 27. novembra leta 1922. v bolnici, kamor so jo pripeljali, ko jo je na ulici zadela srčna kap. Žena splošno ni mogla verjeti, da je res uradno proglašena za mrtvo. Zadeva se je po dolgem prekanju pojasnila. Usodnega dne je res zadela na ulici kap neko žensko, ki so jo prepele v bolnico, kjer je umrla. V neznanke so ugotovili neko Turchi in po motoma zabeležili napačno krstno ime. Zdaj bo moral magistrat obuditi Beatrice Turchi od mrtvih.

Grofica — revolucionarka

V Dublinu na Poljskem je podlegla te dni operaciji grofica Markiewicz. Bila je potomkinja stare irske plemiške rodbine in že v zgodnji mladosti je kazala ekscentrična nagnjenja. Še v dekletce je pobežala z doma in našla zavetišče v nekem potujočem cirkusu, kjer je nastopala kot jahačica. To je njenega očeta tako potrla, da ga je zadela kap. Mlada Irka je odšla »ozneje« v Pariz. Leta se je vrnila slikarstva. V Parizu se je seznanila s poljskim kjerjem grofom Markiewiczem, s katerim se je poročila.

Mlada zakonca sta se vrnila Dublin, kjer je postala »ekscentrična« grofica socialista in se postavila na čelo »revolucionarne« revolucije. Njena dejavnost je udeležila socialističnih obhodov po mestu in raznih protestnih shodov. Bila je večkrat aretirana. Da dokaže, da

je njeno politično naziranje iskreno, je prepuстила svojo palačo v Dublinu siromakom. Oblasti pa z njeno plemenitostjo niso bile zadovoljne in zato so spremenile njeno palačo v javno tovarnico, v kateri je bilo lečenje brezplačno.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je vstopil njen mož v rusko vojsko, dočim se je vrnila grofica na Irsko, kjer se je pridružila irskim upornikom. ki so začeli borbo proti Angliji. Energična grofica se je v borbi za osvoboditev Irske tako odlikovala, da je »vanzirala za irskega častnika. Nosila je častniško uniformo in imela pod komando 120 vojakov. V bojih irskih upornikov proti redni vojski se je povsod odlikovala. Končno je bila ujeta in obsojena na smrt, toda kralj jo je pomilostil. Smrtna kazen ji je bila zamenjana z večletno ječo, iz katere je skušala pobegniti, kar se ji pa ni posrečilo. Splošno amnestija ji je odprla vrata kaznilnice in leta 1918. je bila izvoljena za irsko poslanko kot prva žena Anglije, ki se je smela pojaviti v parlamentu kot zastopnica ljudstva. Ker pa ni hotela priseči na ustavo, je vlada njeno izvolitev razveljavila. Od tega časa grofica ni več nastopala v javnosti. Začela je bolehati in kmalu je morala v bolnico, kjer so ji skušali zdravniški rešiti življenje potom operacije, ki se pa ni posrečila. Njeno nemirno srce je našlo končno mir.

Senzacionalna aretacija v Budimpešti

V terek je budimpeštanska policija aretirala papeškega prelata, prodekana in univerzitetnega profesorja dr. Josefa Siegescu, ki je bil dolga leta član bivšega madžarskega državnega zbora. Aretacija je v zvezi s sleparijami pri dobavih univerzitetnim klinikam, o čemur smo že poročali. Takoj po odkritju afera z dobavami je bilo jasno, da vodijo niti korupcije k nekemu visokemu politiku. Ta domneva je sedaj potrjena. Siegescu je oddal velike dobave premoaga in drv za klinike raznim tvrdkam, od katerih je prejel bogato provizijo. Kot vpliven mož je izposloval, da so klinike plačevale premog in drva dražje kakor na trgu. Škoda, ki so jo utrpeli pri tem državnih zavodi, se ceni na 24 do 38.000 pengo. Siegescu je star politik, rodom Rumun. Od leta 1909 do 1918 je bil državni poslanec. Šele kot 14-letni deček se je naučil madžarsčine in postal Madžaron. Začetkom svetovne vojne je bil imenovan vladnim komisarjem za rumunsko prebivalstvo. Ta vladni komisariat še vedno obstoja in Siegescu je njegov šef. Detektivi so ga aretirali v prostorih komisariata.

Aretirani prelat Siegescu je bil še isti dan zaslišan in se je pritožil proti aretaciji. Aretiran je bil zato, ker je tajnik vseučiliške klinike Szabo priznal, da je prejel od njega velike vsote, da bi dobavljal klinikam premog od premoagovnika v Salgotarjanu. Siegescu je bil v stalnih trgovskih stikih s tem premoagovno družbo, od katere je prejel bogato nagrado za sleparije pri dobavah.

Kdo je umoril dva Čeha v Parizu?

Češkoslovaški listi priobčujejo obširna poročila o zagoneznem umoru dveh Češkoslovakov, Klike in Macharovskega, ki so ju našli 21. junija na polju blizu vasi Louvres v departementu Seine-et-Oise mrtva. Dosedanja preiskava ni mogla dognati, kako sta bila umorjena in kdo je morilec. Ker pri umorjenih Čehih niso našli nobenih dokumentov, so morali najprej ugotoviti njihovo identiteto, kar je zahtevalo tem več časa, ker sta bila omenjena Čeha prvič v Parizu in sicer samo teden dni pred tragično smrtjo tako, da znanec sploh nista imela. Lastnik hotela, v katerem sta stanovala, ju nekaj dni sploh ni pogrešal. Z umorjenima je stanoval v hotelu tudi češkoslovaški državljani Müller, ki ga zdaj pogrešajo. Vsi trije so pustili v hotelu priloge in zato hotelir ni mogel domnevati, da se ne vrnejo. Preiskava je tem težja, ker se mora vršiti istočasno v Parizu in v Pragi. Trupel niso našli istočasno. 21. junija so našli samo umorjenega Klike. Gledali smo, da je imel na širokih kraljih prestreljen kraj njege je ležal revolver, iz katerega so bili izstreljeni štirje naboji. Denarja in dokumentov pri njem niso našli. Imel je samo vozni listek iz Louvresa do Pariza. Šele

drugi dan so po naključju našli tudi truplo Macharovskega. Macharovski je imel dva kratk prestreljena glavo. Orožja pri truplu ni bilo.

O bivanju umorjenih Čehov v Louvresu vedo oblasti zelo malo. V vasi so opazili štiri tuje, od katerih so bili trije sedeč po pripovedovanju domačinov, Klike, Macharovski in Müller. Nastane vprašanje, kdo je bil četrti neznanec. Lastnik hotela v Parizu, kjer so trije češkoslovaški izseljenci stanovali, je dobil nekaj dni po umoru s pnevmatično pošto dopisnico, datirano z dne 22. junija. Na dopisnici je podpisan Müller, tovariš in prijatelj obeh žrtv, ki sploh hotelirju, da so vsi trije Čehi odprali vrata iz Pariza. Francoske oblasti se zelo zanimajo za to dopisnico, vendar pa ne morejo dognati, kdo jo je pisal in kakšne namene je imel pri tem. Najbrž izvira dopisnica od morilca, ki je hotel na ta način zabrisati sledove groznega čina.

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Izpred sodišča

KRVNA OSVETA.

— Čemu naj bom kaznovan, gospodni sudac, je povpraševal sodnika Makedonec Izet, — če sem lopov! Izet, je on zaslužil, maščeval sem se. Izet je namreč pred tedni srečal svojega brata in ga namlil s palco, da je fant, ki je šibkejši kot jaz, kar pade in prišepal ves polomljen k meni; par dni je moral ležati, da je okreval in tedaj mi je povedal, kako sta se pograbil za Izetom. Zahteval je od mene krvno osvetilo in obljubil sem mu jo. Torej sem storil samo svojo dolžnost in zaslužim kvečjemu pohvalo, ne pa kazen!

Sodnik: — Le miruj, dragi Izet, kaj ti po svoje razumeš pravico, a mi jo moramo deliti po postavi. Ali si Izet pred tremi dnevi na cesti s palico lopnil po glavi in ga poškodoval?

— Bogami, saj ves čas pravim, da sem se maščeval radi svojega brata.

— Kolikokrat si ga udaril?

— On je mojega brata dvakrat, a tako, da je odnesel par bušk, jaz sem pa njega trikrat; enkrat za obresti, a dvakrat po zaslužnju; saj se tudi mi, Makedonci, razumemo na pravico!

— Izet, sedeli boste.

— Samo tega nikar gospodni sudac; saj imam denar; s svojo kramo nekaj zaslužim in rad plačam, samo, da mi ne vzamete svobode zlate.

— Dobro. Poškodba ni bila ravno prehud, čeprav ste vašemu nasprotniku načeli s palico kožo na hrbtu; boste pa plačali 200 D globe, ker se niste bili kaznovani; a maščevanje drugič le sodnikom prepustite!

— Plačal bom, z maščevanjem pa ne bo nič, take stvari najlažje med seboj opravimo, ker se že nanje dobro razumemo.

NEUMEN KONJ.

Gospod Špik iz Ljubljane ima kaj neumnega konja, pa še pravi, da je dragocena živalica, ki je ne proda za noben denar. Radi tega konja lica bo zdaj plačal 100 Din globe, pa še par kovačev odškodnine.

Vsako ve, da so danes penzionisti reveži in pošteno udarjeni, samo Špikov konj ni hotel o tem ničesar vedeti. Kadar je šel po cesti mimo njega suhokraki penzionist Suša, je lisec vedno strigel z ušesi in gledal, kdaj se mu bo možiček približal.

Suša se boji konj že od nekdaj, saj je hotel enkrat postati slaven pesnik, pa ga je njegov Pegazus treščil v strašne globočine pozabljena in od tedaj ne mara nobenega konja več.

Morda je lisec čutil, da ga Suša sovraži in ga je zato imel še bolj na piki, ali kar si že bodi, vedno se je oziral na cesti za njim.

Ko je pred par dnevi stal lisec pred hišo, je prišel penzionist po veži in že od daleč opazil konja.

— Mrha sitna, vedno stega tisto svojo lisasto glavo, se je jezil Suša in hotel milo.

Tisti hip je pa že zajel konj je pograbil ubogega penzionista za ramo in jo neusmiljeno stresal.

Suša je jel kričati in klicati na pomoč. Prišel je gospod Špik, ki je zavpil nad konjem: »Zapik«, konj je penzionista spustil, a zelo nerad, za spomin je obdržal v gobcu konj suknjčka, ki ga je ježno grizel.

— Pogledite, kakšen revež sem, tega ste samo vi krivi, zakaj pa ne pazite na to vašo mrho, da napada poštene ljudi na cesti, je vpil Suša.

Špik je upokojenec miril in konju priklisnil par gorkih z bičem, a Suša se je hotel potolažiti.

Izet je odkorakal na stražnico, kjer je zadevo prijavil in pokazal svojo ranjeno ramo in še bolj ranjeno suknjo ter prosil, naj gospodu Špiku konja kar vzamejo in ga izroče konjaču.

Konja sicer gospod Špik ni izgubil, a Suša je vendar potolažen korakal iz razprave dvorane; saj je sodnik dejal Špiku, da mu mora plačati odškodnino in da naj navadi svojega konja na red, češ, če penzioniste še tisti na miru pustite, ki bi se morali brizgati zanje, naj jih puste še 1 karni konji.

Špik je mirno plačal, hotel je nekaj odgovoriti, pa se je raje popraskal za levim ušesom, se nasmehnil in odšel. Razžaljena ga Suša pa še pogledal ni.

Pojasn lo

o pravem in nepravem „FLORIANU“.

Na mnoga vprašanja glede »pravega in nepravega Florian-a« smo primorani, v interesu kupovalcev in resnice, sledeče objaviti:

Od leta ustanovitve 1903 sem, je znan po Sloveniji kot domače zdravilo za želodčne in druge slabosti rastlinski liker »Florian« izdelan po originalnem receptu iznajditelja Edmunda Kavčiča od Rastlinske destilacije »Florian« v Ljubljani, prej Prešernova ulica, sedaj Gosposvetska cesta.

Sloves tega želodčnega krepčila je porabila pred nekim časom novoustanovljena tvrdka E. Jeras in drug. Moste pri Ljubljani, na način, da je začela prodajati pod imenom naše izdelovalnice »Florian« in pod našo dobroznano etiketo popolnoma drug liker, opiraje se na to, da je prej prijavila brez vednosti lastnika Rastlinske destilacije »Florian« pri registru vseh stvarnih znamk v Beogradu originalno etiketo destilacije »Florian« kot svojo lastno etiketo.

Razen tega zlorablja imenovano tvrdka naš stari reklamni znak za svojo reklamo.

Imenuje se v svojih reklamah celo »edino« ali pa »edino pravo« izdelovalnico »Florian-a« in

označuje celo na lepkih druge izdelke z imenom »Florian« kot falsifikate!

Ugotavljamo, da je tvrdki E. Jeras in drug, sestava rastlinskega likerja »Florian-a« popolnoma neznanca in

da izdelek te tvrdke nima z našim pravim, originalnim izdelkom »Florian« nikake sorodnosti ne po sestavi, ne po okusu, ne po učinku.

V obrambo naših lastniških pravic do imena »Florian«, do naših etiket in znamk teče v Beogradu tožba, katere izid v kratkem pričakujemo.

Opozarjamo cenjene kupovalce, da, dokler traja zloraba našega imena »Florian« za nepravilni izdelek

zajamči pristnost pravega »Florian-a« samo dobro vidni napis

„Originalni Kavčičev Florian“

ali pa dobro vidni napis

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

na originalno zamašenih steklenicah.

Rastlinska destilacija

„FLORIAN“

(Izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z.

v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

Mladi pes

volčje pasme se takoj proda. 1729
Sv. Petra cesta 81.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarne »Evropa«).

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 72/L

Strojepisni pouk

med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 2. avgusta. Vpisovanje 1. avgusta. Christofor zavod, Domobranska cesta 7/L. 1690

Po znižani ceni

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, namestitvi del pnevmatik. Poseben oddelek za popolno popravilo amortiziranih in poniklanih dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev.

Prodaja na obroke — Ceniki tranko

Jr.ribna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov

LJUBLJANA, Karlovska cesta 41

POLIR

za konstrukcije iz armiranega betona se išče za Sušak. Nastop službe takoj. Delo traja več mesecev. Ponudbe naslovite na »BETON« gradjevno i plovbeno podjetje Split.

MALINE

kupuje vsako množino tudi cele vagone trdka

„ALKO“ družba z o. z.

oddelek brezalkoholne pijače Ljubljana, Lohize